

IVICA PETRIĆ
 Blajburških žrtava 3
 22 000 Šibenik
 OIB: ~~899147181266~~

U Šibeniku, 17. travnja 2023.

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKOM SUDU U ZADRU
 Ulica plemića Borelli 9 23000 Zadar

Temeljem presude Županijskog suda u Zadru, broj K-9/96, od 27. svibnja 1997. godine, kojom je osuđenik osuđen na zatvorsku kaznu u trajanju od šest godina zatvora po članku 34. stavku 1. Krivičnog zakona Republike Hrvatske (NN 32/1993, dalje KZ/93), potvrđenu presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Kž-343/1997-17, od 18. svibnja 1999. godine, a na osnovi članka 501. i članka 502., te članka 497. stavka 2 Zakona o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 130/20, 80/22, dalje: ZKP/08) podnosi se :

ZAHTJEV ZA OBNOVOM POSTUPKA

Zahtjev se podnosi radi novih činjenica i dokaza koji su prikladni da uz prijašnje dokaze prouzroče oslobođenje osuđenika koji je osuđen na šestogodišnja zatvorska kazna, a koji dokazi ukazuju da je nad osuđenikom provedeno diskriminatorno, nečovječno, okrutno i ponižavajuće postupanje , kojem su tada derogirana prava na zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud, te pravo na pravično i pošteno suđenje, jer se predmetne presude temelje isključivo na zloupotrebi, kršenju Ustava, zakona, međunarodnog prava i nezakonitim dokazima, a koje je predmetno kazneno djelo kao takvo obuhvaćeno presudom Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju

Predlaže se Županijskom sudu u Zadru da se odobri obnova postupka i da se provede postupak na temelju novih dokaza i činjenica, da se nezakoniti dokazi izdvoje iz spisa, te da se predmetne presude ukinu i da se donese nova jedino moguća oslobađajuća presuda, kako na temelju novih činjenica i dokaza tako i na temelju konačne presude Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (dalje: MKSJ).

OBRAZLOŽENJE

Pred Županijskim sudom u Zadru osuđenik je osuđen na zatvorsku kaznu u trajanju od šest godina po članku 34. stavku 1. KZ/93 za obično ubojstvo proizašlo iz vojne misije „ čišćenja terena" , potvrđenu pred Vrhovnim sudom RH.

U PRILOG DOKAZ:

1. Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Kž-343/1997-17, od 18. svibnja 1999.
2. Presuda Županijskog suda u Zadru, broj K-9/96, od 27. svibnja 1997.

S obzirom na težinu samog kaznenog postupka koji je vođen pred sudovima, u daljnjem nastavku će se obrazlagati u šest odjeljaka kako cjelokupne nezakonitosti, tako i posebno, a koji odjeljci predstavljaju kako odvojeno tako i zajedno cjelokupnu kronološku sliku nezakonitog procesa protiv osuđenika :

1. Opća nezakonita postupanja u predmetu broj: K-9/96 - str.2
2. Pogrešne (nezakonite) kaznenopravne kvalifikacije predmetnih presuda -str.7
3. Prethodno pitanje-(ne)primjene Ženevskih konvencija u predmetnom postupku - str.12
4. Nezakoniti dokazi u predmetnom kaznenom postupku -str.18
5. Predmetno kazneno djelo obuhvaćeno presudama MKSJ-a -str. 26
6. Epilog činjenica i dokaza po osnovanosti zahtjeva -str. 30

-----

1. Opća nezakonita postupanja u predmetu broj: K-9/96

1.1 Naime, da bi se opće moglo obrazlagati o samom predmetnom kaznenom djelu, prvenstveno treba obuhvatiti cjelokupni nezakoniti kazneni postupak u priloženim presudama koji je usko povezan sa osudom, jer se taj postupak u svojstvu glavne stvari temeljio na višestrukim ubojstvima u mjestima Varivode i Gošići, iz kojeg konteksta se može odvojiti i posebno obrazložiti nezakonita postupanja po samom predmetnom kaznenom postupku.

1.2 Kako je već prethodno navedeno u svojstvu glavne stvari predmetnog kaznenog postupka K-9/96 pred Županijskom sudom u Zadru su bila višestruka ubojstva civila u mjestima Varivode i Gošići, u kojim postupcima je osuđenik bio suoptuženik po članku 34. stavku 2. tadašnjeg Krivičnog zakona za višestruka ubojstva u mjestu Gošić.

1.3 Kako je nedvojbeno utvrđeno u presudi K-9/96 osuđenik je nezakonito uhićen dana 16. listopada 1995. godine zbog višestrukih ubojstava u Varivodama i Gošićima, dok se službeno uhićenje vodi od dana 17. listopada 1995. godine, te je nedvojbeno utvrđeno u presudi K-9/96 da se tada nisu rekli razlozi uhićenja, te da se nad istim kao i na ostale suoptuženike provela tortura od strane policijskih službenika kako bi se iznudilo priznanje, što je detaljno opisano i prihvaćeno od strane suda u samoj predmetnoj presudi.

U PRILOG DOKAZI:

3. Operativni plan postupanja broj: 511-13-04-023-02-VT-236 /95 od 15.10.1995.
4. Nalog za pretragu stana broj: Kir-294/95 od 16. listopada 1995.
5. Izvješće o lišavanju slobode, broj: 511-18-04-24/06-KU-165/95 od 17.10.1995.
6. Zapisnik pravosudne policije o pretrazi okružnog zatvora Zadar od 17.10. 1995.

MJERODAVNO PRAVO

-Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14, dalje Ustav):

-člankom 17. stavkom 3. garantira:

3. Niti u slučaju neposredne opasnosti za opstanak države ne može se ograničiti primjena odredbi Ustava o pravu na (...) zabrani mučenja, surovog ili ponižavajućeg postupanja (...)."

-člankom 22. stavkom 2. garantira:

„Nikom se ne smije oduzeti ili ograničiti sloboda, osim kada je to određeno zakonom, o čemu odlučuje sud.“

-člankom 24. garantira:

„(1) Nitko ne može biti uhićen ili pritvoren bez pisanoga, sudbenog i na zakonu utemeljenog naloga. Takav nalog mora biti pročitan i uručen uhićeniku prilikom oduzimanja slobode.

(2) Bez sudbenoga naloga redarstvo može uz obvezu da je odmah preda sudu uhititi osobu protiv koje postoji osnovana sumnja da je počinila teško kazneno djelo određeno zakonom. Uhićena osoba mora odmah na način njoj razumljiv biti obaviještena o razlozima uhićenja, te o svojim pravima utvrđenima zakonom.“

-člankom 23. stavkom 1. garantira:

„(1) Nitko ne smije biti podvrgnut bilo kakvu obliku zlostavljanja (...)“

-člankom 25. stavkom 1. garantira:

„ Sa svakim se uhićenikom i osuđenikom mora postupati čovječno i poštivati njegovo dostojanstvo.“

-Konvencije protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (NN-MU 12/1993) :

- člankom 1. obvezuje:

„U ovoj konvenciji izraz "tortura" označava svaki akt kojim se jednoj osobi namjerno nanosi bol ili teška tjelesna ili duševna patnja da bi se od te osobe ili neke treće osobe dobile obavijesti ili priznanja, ili da bi se ta osoba kaznila za djelo što ga je ona ili neka treća osoba počinila ili za čije je izvršenje osumnjičena, da bi se ta osoba zastrašila ili da bi se na nju izvršio pritisak, ili zbog bilo kojeg drugog razloga utemeljenog na bilo kojem obliku diskriminacije, ako ta bol ili te patnje nanosi službena osoba ili bilo koja druga osoba koja djeluje u službenom svojstvu ili na njezin poticaj ili s njezinim izričitim ili prešutnim pristankom. (...)"

- člankom 2. obvezuje:

„(...)“

2. Kao opravdanje za torturu ne može se navoditi nikakva iznimna okolnost, bilo da je riječ o ratnom stanju ili opasnosti od rata, unutrašnjoj političkoj nestabilnosti ili bilo kojem drugom vanrednom stanju.

3. Kao opravdanje za torturu ne može se navoditi naredba neke pretpostavljene osobe ili organa vlasti. "

1.4 Županijsko državno odvjetništvo u Zadru, nekoliko dana nakon uhićenja i privođenja osuđenika i ostalih suoptuženika, točnije 25. listopada 1995. godine upućuje dopis broj: KT-83/95 za privođenje drugih osoba za koje se osnovano sumnja da su počinili višestruka ubojstva u Varivodama, Gošićima i Zrmanji, na što Vojni sud u Splitu izdaje nalog za pretragu stana, a Vojna policija u Šibeniku izdaje nalog za privođenje.

U PRILOG DOKAZI:

7. Nalog za pretragu stana broj: Kir-478/95 od 25.10.1995.
8. Nalog za privođenje Klasa: 215-02/95-01/1183, Ur.br.:2233-03-07-95-45 od 25.10.1995.
9. Operativni plan postupanja Klasa: 215-02/95-01/1183, Ur.br.:2233-03-07-95-51 od 25.10.1995

1.5. Do tog privođenja nije došlo, jer je po posebnom izvješću Vojne policije iz 2002. godine utvrđeno da je isto spriječio tadašnji zapovjednik Vojne policije, a u kojem izvješću su navedene osobe kao počinitelji i suučesnici iz političkog života tih višestrukih ubojstava.

U PRILOG DOKAZ:

10. Posebno izvješće uprave za obavještajno-sigurnosne poslove klasa: VT 712- 01/99-01/01, Ur. broj: 612M5-0303/2-0-72 od 27. lipnja 2002.

1.6 Iako su tada pravosudna tijela koja su vodila postupak protiv osuđenika i suoptuženika za višestruka ubojstva u Varivodama i Gošićima znala da se nalog za uhićenje nezakonito obustavio, isti su nastavili sa daljnjim postupkom protiv osuđenika i ostalih, kao da se ništa nije dogodilo.

1.7 Daljnja nezakonita postupanja pravosudnih tijela su rezultirala nespornim činjenicama da se nad tijelima smrtno stradalih osoba u Varivodama i Gošićima nije izvršila obdukcija iako je izdan takav nalog od strane istražnog sudca Županijskog suda u Zadru, pa ni onda kad je Vrhovni sud ukinuo dio presude koji se odnosio na oslobađanje za ta kaznena djela, odnosno kad se postupak ponovio tada pred Županijskim sudom u Šibeniku, te su na novom suđenju svjedočile osobe kao direktni svjedoci tih događanja, kojima nije bilo omogućeno svjedočenje u prvotnom kaznenom postupku, a za koje svjedoke su pravosudna tijela znala.

U PRILOG DOKAZI:

11. Naredba Istražnog sudca Županijskog suda u Zadru za obdukcijom broj: Kir 407/95 od 28. kolovoza 1995.

12. Zapisnik sa glavne rasprave Županijskog suda u Šibeniku broj: K-23/99 od 12. rujna 2000.o saslušanju svjedoka Antonio Šanić i Mladen Zoričić

MJERODAVNO PRAVO

-Ustav Republike Hrvatske :

-člankom 17. stavkom 3. garantira:

„(...)

3. Niti u slučaju neposredne opasnosti za opstanak države ne može se ograničiti primjena odredbi Ustava o pravu na život, zabrani mučenja, surovog ili ponižavajućeg postupanja (...)."

-člankom 20. garantira:

„Tko se ogriješi o odredbe Ustava o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, osobno je odgovoran i ne može se opravdati višim nalogom."

- člankom 29. garantira:

„(1) Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči (...) o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

(2) U slučaju sumnje ili optužbe zbog kažnjivog djela osumnjičenik, okrivljenik ili optuženik ima pravo:

U slučaju sumnje ili optužbe zbog kažnjivog djela osumnjičenik, okrivljenik ili optuženik ima pravo:
– da u najkraćem roku bude obaviješten potanko i na jeziku koji razumije o naravi i razlozima optužbe koja se diže protiv njega i o dokazima koji ga terete,

(...)

- da ispituje ili daje ispitati svjedoke optužbe i da zahtijeva da se osigura nazočnost i ispitivanje svjedoka obrane pod istim uvjetima kao i svjedoka optužbe,

(...)

(3) Dokazi pribavljeni na nezakonit način ne mogu se uporabiti u sudskom postupku.

(4) Osumnjičenik, okrivljenik i optuženik ne smije se siliti da prizna krivnju. (...)"

1.5 Po nalazu i mišljenju vještaka prilikom očevida u Gošićima vanjskim pregledom tijela, te fotodokumentacijom uviđaja, kao i balističkog vještačenja, utvrđeno je da su te žrtve stradale prostrijelim i zastrijelnim ranama zadobivenih iz vatrenog oružja, iz neposredne blizine i daljine, kojom prilikom je pronađeno i dokumentirano kao dokaz 11 čahura, te je prilikom balističkog vještačenja utvrđeno je da je za višestruka ubojstava u Varivodama i Gošićima korišteno jedno i isto oružje po pronađenim vještačenim čahurama.

U PRILOG DOKAZI:

13. Zapisnik o očevidu broj: Kir 407/95 od 28.08.1995.

14. Nalaz i mišljenje vještaka od 28.08.1995.

15. Fotodokumentacija uviđaja od 28.08.1995.

16. Skice tragova očevida od 12.11.2001.

17. Balističko vještačenje od 26.01.1996. MUP broj: 511-01-26.5861, 5861/9-1995.

1.6 Treba ovom prilikom istaknuti da su se ubojstva u Gošićima dogodila 27. kolovoza 1995. godine, da je „Vlak slobode“ bio 26. kolovoza 1995. godine, da su se ubojstva u Gruborima dogodila 25. kolovoza 1995. godine, te da je veći broj svjedoka tvrdio u svojim svjedočenjima da je približno desetak osoba učestvovalo u tim ubojstvima, da su te osobe nosile crne kapuljače na glavi, dok je jedan svjedok izjavio da su to naši specijalci.

1.7 Također, ovom prilikom se prilaže kao dokaz DVD koji je na osnovi dokaza, tragova i ostalih dokumenata i iskaza vještaka koji se nalaze u spisu, osuđenik naknadno izradio kao kooperativnu analizu dokaza kojom je nedvojbeno utvrđeno da 11 čahura i zrna pronađenih u Gošićima ne odgovaraju stvarnom stanju i načinu počinjenja tih ubojstava.

U PRILOG DOKAZ:

18. DVD -kooperativna analize tragova Gošići

1.8 Sam slučaj višestrukih ubojstava u Varivodama i Gošićima je završio pred MKSJ-om u predmetu Gotovina, Čermak, Markač, koji je kao takav istraživao u tom kaznenom postupku sukladno priloženoj nepravomoćnoj presudi MKSJ-a u paragrafima od 281 do 309. i paragrafima od 2173. do 2203. prilikom čega je Raspravno vijeće MKSJ-a u paragrafu 2202. pravno zaključilo da je za konkretan slučaj bilo opstrukcija od strane pojedinaca u strukturama hrvatskih vlasti u otkrivanju pravih počinitelja.

1.9 Važno je za naglasiti da je na osnovi pritiska međunarodne zajednice za višestruka ubojstva srpskih civila u Varivodama koja su se desila mjesec dana nakon višestrukih ubojstava u Gošićima, na zatvorenoj 277. sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 05. listopada 1995. godine, dakle, više od desetak dana prije uhićenja osuđenika i suoptuženika tadašnji ministar unutarnjih poslova referirajući ostalim članovima Vlade u svezi ubojstava u Varivodama navodi da zna o kojim osobama se radi, ali da o imenima ne bi izlazio za sada, jer da ne zna hoće li to biti dozvoljeno.

U PRILOG DOKAZ:

19. Zapisnik i transkript sa zatvorene sjednice Vlade RH od 05.10.1995.

1.10 Dakle, rezimirajući navedeno, iznad svake sumnje je da je nad osuđenikom provedeno nezakonito suđenje u dijelu suoptuženika za višestruka ubojstva u Gošićima po predmetnim presudama kako Županijskog suda u Zadru, tako i po Vrhovnom sudu RH, te su takva nezakonita postupanja u uskoj uzročno-posljedičnoj vezi i sa predmetnim kaznenim postupkom, koja postupanja predstavljaju kazneno djelo Zločina protiv čovječnosti počinjeno nad osuđenikom i ostalim suoptuženicima.

MJERODAVNE ODREDBE

-Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, dalje: KZ/11) člankom 90. propisuje:

„(1) Tko kršeći pravila međunarodnog prava u sklopu širokog ili sustavnog napada usmjerenog protiv civilnog pučanstva, uz znanje o tom napadu:

(...)

5. protupravno zatvori drugu osobu ili joj na drugi način protupravno oduzme slobodu,

6. muči osobu kojoj je oduzeta sloboda ili je pod nadzorom okrivljenika tako da joj namjerno nanosi teške tjelesne ili duševne boli ili patnje, osim onih koje proizlaze, svojstvene su ili su slučajna posljedica zakonite kazne,

(...)

8. progoni neku određivu skupinu (...) na političkoj (...) ili drugoj osnovi koja se općenito prema međunarodnom pravu smatra nedopustivom, i to počini u vezi s bilo kojom radnjom opisanom u članku 88. do 91. ovoga Zakona tako da drugoj osobi (...) namjerno i u velikoj mjeri oduzme temeljna prava suprotno međunarodnom pravu,

9. uhiti (...) ili otme osobe u ime ili uz dopuštenje, potporu ili pristanak države ili političke organizacije, a nakon toga odbije priznati takvo oduzimanje slobode (...), s ciljem da im se uskrati pravna zaštita kroz dulje vremensko razdoblje,

(...)

11. počini ostala nečovječna djela slične naravi kojima se namjerno uzrokuje teška patnja, teška tjelesna ozljeda, odnosno teško narušenje zdravlja,

(...)”

-Zakon o kaznenom postupku (ZKP/08):

- člankom 9. propisuje:

„1) Sud i državna tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku s jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju činjenice koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist.

(2) Državno odvjetništvo, istražitelj i policija neovisno i nepristrano razjašnjavaju sumnju o kaznenom djelu za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti. Ta tijela su dužna s jednakom pažnjom prikupljati podatke o krivnji i nedužnosti okrivljenika.”

(...)”

- člankom 11. propisuje:

„(1) Okrivljenik ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično (...) odluči o optužbi u skladu sa zakonom.

(...)

(3) Sud i druga državna tijela dužni su onemogućiti svaku zlouporabu prava koja pripadaju sudionicima u postupku.

(...)”

2. Pogrešne (nezakonite) kaznenopravne kvalifikacije predmetnih presuda

2.1 Županijsko državno odvjetništvo u Zadru (dalje: ŽDO Zadar) je dana 13. veljače 1996. godine podignulo optužnicu protiv osuđenika po članku 34. stavku 2. točki 4. Krivičnog zakona (NN 32/1993,38/1993, dalje: KZ/93) za višestruka ubojstva u Gošićima iz koristoljublja u svojstvu suoptuženika, a za predmetno kazneno djelo iz „čišćenja terena" u svojstvu suoptuženika za ubojstvo iz bezobzirne osvete.

U PRILOG DOKAZ:

20. Optužnica ŽDO Zadar broj: KT/86 od 13.02.1996.

2.2 Sudovi su u predmetnim presudama za predmetno kazneno djelo za koje je osuđenik osuđen primijenili odredbu članka 34. stavka 1 KZ/93 obično ubojstvo, dok je za drugo kazneno djelo za višestruka ubojstva u Gošićima osuđenik bio oslobođen, a kasnije u obnovi postupka je Županijsko državno odvjetništvo u Šibeniku odustalo od daljnjeg progona.

2.3 Vrhovni sud RH je 2012. godine za ubojstva u Varivodama u predmetu Jovan Berić protiv RH, pravno zaključio da ta višestruka ubojstva predstavljaju kaznena djela terorizma iz niskih političkih pobuda, koji je za motiv imalo da se pošalje poruka onim Srbima koji su otišli da se ne vraćaju, a oni koji su ostali da odu, dok je presudom MKSJ-a predmetno kazneno djelo obuhvaćeno u pravnoj kvalifikaciji ubojstvo kao Zločin protiv čovječnosti (progon prisilno premještanje), u udruženom zločinačkom pothvatu (UZP) o čemu će se obrazlagati u posebnom odjeljku ovog zahtjeva.

MJERODAVNO PRAVO

-Ustav Republike Hrvatske člankom 116. stavkom 1. jamči :

„Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni."

-Zakon o sudovima (NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23, dalje: ZOS) člankom 40 stavkom 2. propisano je :

„Pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici svih sudaca odnosno sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Visokoga kaznenog suda Republike Hrvatske, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske i sjednici odjela županijskog suda obvezno je za sva drugostupanjska vijeća ili suce pojedince tog odjela, odnosno suda."

2.4 Za navesti je da po pravnom stajalištu MKSJ-a, s kojim su se tada prethodno složili svi sudionici u tom postupku, oružani sukob koji se odvijao na teritoriju Republike Hrvatske je bio međunarodnog karaktera, prilikom čega valja naglasiti da je do stipulacije Republike Hrvatske i Srbije (tadašnje SRJ) došlo tek 12. studenog 1995. godine kad je potpisan Erdutski sporazum, te se po nepravomoćnoj presudi MKSJ-a navodi iz paragrafa :

1693. „(...) *Konkretno, Raspravno vijeće je razmotrilo dokaze u vezi s kontrolom i utjecajem koje je srpski predsjednik Milošević imao nad snagama SVK, kao i nad financiranjem, naoružavanjem i opskrbom Srba u Krajini iz izvora u Srbiji/SRJ. Na temelju gore iznesenih dokaza Raspravno vijeće konstatira da je Srbija/SRJ imala sveukupnu kontrolu nad SVK.*

Podsjećajući na suglasnost svih stranaka u postupku da su na početku razdoblja na koje se odnosi Optužnica između Hrvatske i Srbije postojala neprijateljstva širih razmjera, Raspravno vijeće nadalje konstatira da je oružani sukob koji je postojao na početku razdoblja na koje se odnosi Optužnica bio međunarodni sukob. Ako taj oružani sukob 1991. po svojim karakteristikama još i nije bio međunarodni sukob, on je to postao na temelju djelovanja SVK u ime Srbije/SRJ."

1697. „(...) S obzirom na međunarodni karakter sukoba, Raspravno vijeće se uvjerilo da su ti dokazi relevantni za pitanje da li se oružani sukob nastavio nakon 8. kolovoza 1995. Iz dokaza slijedi da do općeg prestanka vojnih operacija nije došlo sve do najranije sredine rujna 1995. Akcije pretresa terena koje su se nastavile tijekom cijelog razdoblja na koje se odnosi Optužnica dodatno pokazuju da u razdoblju na koje se odnosi Optužnica nije bilo završetka međunarodnog oružanog sukoba koji bi bio dovoljno opći, definitivan i efektivan da bi prestale biti primjenjive odredbe prava oružanih sukoba. I naposljetku, nijedna stranka u postupku nije stipulirala, a na to ne ukazuju niti dokazi, da je opće zaključenje mira postignuto u razdoblju na koje se odnosi Optužnica. "

2.5 Dakle, sama optužnica ŽDO Zadar od 13.02.1996. za višestruka ubojstva u Varivodama i Gošićima utemeljena je na kršenju zakona, Ustava i međunarodnog prava jer je za to djelo postavljena kazneno pravna kvalifikacija ubojstva iz koristoljublja, dok je za konkretno predmetno kazneno djelo a u „čišćenju terena" postavljena kazneno pravna kvalifikacija ubojstva, koje se nisu mogle postavljati u tim i takvim okolnostima, koju je nezakonitu optužnici sud prihvatio i sudio po istoj.

MJERODAVNO PRAVO

- Ustav Republike Hrvatske:

-člankom 17.stavkom 3. garantira:

„Niti u slučaju neposredne opasnosti za opstanak države ne može se ograničiti primjena odredbi Ustava o (...) zabrani mučenja, surovog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, o pravnoj određenosti kažnjivih djela i kazni (...)."

- člankom 20. garantira:

„Tko se ogriješi o odredbe Ustava o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, osobno je odgovoran i ne može se opravdati višim nalogom."

-člankom 115.stavkom 3. garantira:

„Sudovi sude na temelju Ustava, zakona, međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava. "

- člankom 134. garantira:

„ Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvjete i na način koji su u njima utvrđeni, ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava."

-Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine (NN – MU- 1/92) u zajedničkom članku 3. stavku 1. obvezuju :

„U slučaju oružanog sukoba (...) koji (...) izbije na području jedne od visokih stranaka ugovornica, svaka stranka sukoba dužna je primjenjivati barem ove odredbe:

1. S osobama koje izravno ne sudjeluju u neprijateljstvima (...), u svakoj će se prilici postupati čovječno, bez ikakvog nepovoljnog razlikovanja utemeljenoga na rasi, boji kože, vjeroispovijedi ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovinskom stanju, ili bilo kojem drugom sličnom kriteriju.

U tu su svrhu prema gore navedenim osobama zabranjeni i ostaju zabranjeni, u svako doba i na svakom mjestu, ovi čini:

a) nasilje protiv života i tijela, osobito sve vrste ubojstava (...) "

-1. Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92) člankom 75. obvezuje:

„2. Slijedeća djela jesu i ostaju zabranjena u svako doba i na svakom mjestu, bilo da su ih učinili civilni ili vojni predstavnici:

(a) nasilje nad životom zdravljem ili fizičkim ili mentalnim blagostanjem ljudi, naročito:

(i.) ubistvo;

(...)

(b) vrijeđanje ljudskog dostojanstva, naročito ponižavajući i degradirajući postupak (...)”

7. Da bi se izbjegla svaka sumnja u vezi sa gonjenjem osoba optuženih za ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti i suđenje tim osobama primijenit će se slijedeći principi:

(a) osobe koje su optužene za takve zločine bit će podvrgnute gonjenju i suđenju u skladu s primjenljivim propisima međunarodnog prava; i

(b) sve osobe koje ne uživaju povoljniji tretman u skladu sa Konvencijama ili ovim protokolom imat će pravo na tretman koji je predviđen ovim članom, bez obzira na to da li zločini za koje su optužena predstavljaju ili ne predstavljaju teške povrede Konvencija ili ovog protokola.(...)”

-II. Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92):

-člankom 4. stavkom 2. obvezuje:

„(...)

2. Ne dirajući u načelni karakter naprijed navedenih odredaba, slijedeća djela protiv osoba spomenutih u stavu 1. jesu i ostaju zabranjena u svako doba i na svakom mjestu:

(a) nasilje nad životom, (...) naročito ubistvo (...);

(...)

(d) akti terorizma;

(...) ”

-člankom 6. obvezuje:

„1. Ovaj član se primjenjuje na gonjenje i kažnjavanje za krivična djela u vezi s oružanim sukobom.

2. Izricanje bilo kakve presude i izvršenje bilo kakve kazne nad osobom za koju se utvrdi da je kriva za povredu, može se izvršiti samo po presudi koju je izrekao sud koji pruža osnovne garancije o nezavisnosti i nepristranosti. Naročito:

(a) postupak će osigurati da optuženi bude obavješten bez odlaganja o detaljima povrede koju je navodno učinio i osigurat će optuženom, prije i za vrijeme suđenja, prava i sredstva odbrane;

(...)”

(c) nitko neće biti proglašen krivim za bilo koje krivično djelo zbog bilo koje radnje ili propusta, koji ne predstavljaju krivično djelo prema zakonu (...)”

MJERODAVNE ODREDBE

-Osnovni Krivični zakon (NN 31/1993, 35/1993, 108/1995) člankom 120. stavkom 1. propisuje :

„ (1) Tko kršeći pravila međunarodnoga prava za vrijeme rata, oružanoga sukoba (...) naredi da se izvrši napad na civilno stanovništvo, (...) pojedine civilne osobe (...), kojega je posljedica smrt (...) da se civilno stanovništvo ubija, muči ili da se nečovječno postupa prema njemu (...) ili da mu se nanose velike patnje ili ozljede tjelesnoga integriteta, ili zdravlja, da se provodi raseljavanje ili preseljavanje (...) da se primjenjuju mjere zastrašivanja i terora, uzimaju taoci, primjenjuje kolektivno kažnjavanje, protuzakonito odvođenje (...) i druga protuzakonita zatvaranja, će se provodi lišavanje

prava na propisno i nepristrano suđenje (...) ili tko počini neko od navedenih djela, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina ili kaznom zatvora od dvadeset godina."

-Zakon o obrani (NN 74/1993) člankom 39 propisivao je :

„Pripadnici oružanih snaga se uvijek i pod svim okolnostima, pri izvođenju borbenih djelovanja, pridržavaju pravila međunarodnog ratnog prava u humanom postupku s neprijateljskim ranjenicima i zarobljenicima, o zaštiti stanovništva, te drugih pravila tog prava, sukladno s Ustavom Republike Hrvatske, zakonom i preuzetim međusobnim obvezama."

Zakon o obrani (NN NN 73/13, 75/15, 27/16, 110/17, 30/18, 70/19) člankom 40. stavkom 1. propisuje:

„Pripadnici Oružanih snaga dužni su se, uvijek i u svim okolnostima, pri izvođenju borbenih i neborbenih djelovanja pridržavati pravila međunarodnoga ratnog i humanitarnog prava."

-Zakon o kaznenom postupku (ZKP/08):

člankom 6. stavkom 1. propisuje:

„U postupku uređenom ovim Zakonom, zabranjena je diskriminacija sukladno pripadnosti (..) političkom ili drugom uvjerenju, (...) socijalnom podrijetlu, (...) , obrazovanju, društvenom položaju, (...) , zdravstvenom stanju, invaliditetu, (...)".

-Člankom 9. propisuje :

»(1) Okrivljenik ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku odluči o optužbi u skladu sa zakonom.

(...)

(3) Sud i druga državna tijela dužni su onemogućiti svaku zlouporabu prava koja pripadaju sudionicima u postupku.(...)"

-člankom 10. propisuje:

„(1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi).

(2) Nezakoniti su dokazi:

1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja,(...)"

-Zakon o krivičnom postupku (NN 34/1993) člankom 253. stavkom 2. propisivao je:

(2) Odmah nakon primitka optužnice predsjednik vijeća pred kojim će se održati glavna rasprava ispitat će je li optužnica propisno sastavljena (članak 252.), pa ako ustanovi da nije, vratit će je tužitelju da u roku od tri dana ispravi nedostatke. (...)"

-Zakon o državnom odvjetništvu (NN 75/1995) člankom 2. stavkom 2. propisivao je :

„Državno odvjetništvo obavlja svoje ovlasti na osnovi Ustava, zakona, međunarodnih ugovora, koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske i drugih propisa koji su donijeti sukladno Ustavu, međunarodnom ugovoru i zakonu Republike Hrvatske."

- Zakon o državnom odvjetništvu (NN 67/18, 21/22) člankom 3. propisuje :

(1) Državno odvjetništvo samostalno je i neovisno pravosudno tijelo ovlašteno i dužno postupati protiv počinitelja kaznenih djela i drugih kažnjivih djela (...) te podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava Republike Hrvatske i zakona.

(2) Državno odvjetništvo obavlja svoje ovlasti na osnovi Ustava Republike Hrvatske, međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske, pravne stečevine Europske unije, zakona i drugih izvora prava.

Zakon o sudovima (NN 3/1994) člankom 5. propisivao je:

U tu su svrhu prema gore navedenim osobama zabranjeni i ostaju zabranjeni, u svako doba i na svakom mjestu, ovi čini:

a) nasilje protiv života i tijela, osobito sve vrste ubojstava (...) "

-I. Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92) člankom 75. obvezuje:

„2. Slijedeća djela jesu i ostaju zabranjena u svako doba i na svakom mjestu, bilo da su ih učinili civilni ili vojni predstavnici:

(a) nasilje nad životom zdravljem ili fizičkim ili mentalnim blagostanjem ljudi, naročito:

(i.) ubistvo;

(...)

(b) vrijeđanje ljudskog dostojanstva, naročito ponižavajući i degradirajući postupak (...)"

7. Da bi se izbjegla svaka sumnja u vezi sa gonjenjem osoba optuženih za ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti i suđenje tim osobama primijenit će se slijedeći principi:

(a) osobe koje su optužene za takve zločine bit će podvrgnute gonjenju i suđenju u skladu s primjenljivim propisima međunarodnog prava; i

(b) sve osobe koje ne uživaju povoljniji tretman u skladu sa Konvencijama ili ovim protokolom imat će pravo na tretman koji je predviđen ovim članom, bez obzira na to da li zločini za koje su optužena predstavljaju ili ne predstavljaju teške povrede Konvencija ili ovog protokola.(...)"

-II. Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92):

-člankom 4. stavkom 2. obvezuje:

„(...)

2. Ne dirajući u načelni karakter naprijed navedenih odredaba, slijedeća djela protiv osoba spomenutih u stavu 1. jesu i ostaju zabranjena u svako doba i na svakom mjestu:

(a) nasilje nad životom, (...) naročito ubistvo (...);

(...)

(d) akti terorizma;

(...) "

-člankom 6. obvezuje:

„1. Ovaj član se primjenjuje na gonjenje i kažnjavanje za krivična djela u vezi s oružanim sukobom.

2. Izricanje bilo kakve presude i izvršenje bilo kakve kazne nad osobom za koju se utvrdi da je kriva za povredu, može se izvršiti samo po presudi koju je izrekao sud koji pruža osnovne garancije o nezavisnosti i nepristranosti. Naročito:

(a) postupak će osigurati da optuženi bude obavješten bez odlaganja o detaljima povrede koju je navodno učinio i osigurat će optuženom, prije i za vrijeme suđenja, prava i sredstva odbrane;

(...)"

(c) nitko neće biti proglašen krivim za bilo koje krivično djelo zbog bilo koje radnje ili propusta, koji ne predstavljaju krivično djelo prema zakonu (...)"

MJERODAVNE ODREDBE

-Osnovni Krivični zakon (NN 31/1993, 35/1993, 108/1995) člankom 120. stavkom 1. propisuje :

„ (1) Tko kršeći pravila međunarodnoga prava za vrijeme rata, oružanoga sukoba (...) naredi da se izvrši napad na civilno stanovništvo, (...) pojedine civilne osobe (...), kojega je posljedica smrt (...) da se civilno stanovništvo ubija, muči ili da se nečovječno postupa prema njemu (...) ili da mu se nanose velike patnje ili ozljede tjelesnoga integriteta, ili zdravlja, da se provodi raseljavanje ili preseljavanje (...) da se primjenjuju mjere zastrašivanja i terora, uzimaju taoci, primjenjuje kolektivno kažnjavanje, protuzakonito odvođenje (...) i druga protuzakonita zatvaranja, će se provodi lišavanje

„Sudovi sude na osnovi Ustava i zakona.

Sudovi sude i na osnovi međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske.

Sudovi primjenjuju i druge propise koji su donijeti sukladno Ustavu, međunarodnom ugovoru ili zakonu Republike Hrvatske.“

-Zakon o sudovima (NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23)

člankom 5. propisuje :

„Sudovi sude na temelju Ustava, međunarodnih ugovora, zakona i drugih važećih izvora prava.“

2.6 Dakle, ŽDO Zadar kao i sudovi postupajući tada po optužbama za kaznena djela, naročito po predmetnom kaznenom djelu nisu, a morali su primijeniti tada važeće zakone, Ustav i međunarodno pravo, te za predmetno kazneno djelo primijeniti kazneno pravnu kvalifikaciju Ratnog zločina, a što se nije dogodilo, što samu optužnicu po kaznenopravnim kvalifikacijama ubojstva iz koristoljublja i bezobzirne osvete čine nezakonitim, kao i samo suđenje pod tim i takvim kaznenopravnim kvalifikacijama, jer ubojstvo u oružanom sukobu, te u svezi oružanog sukoba, odnosno rata, trebalo se provoditi po Ustavu i tada na snazi važećim odredbama Ženevskih konvencija, Osnovnog krivičnog zakona i drugih zakona.

2.7 Ovom prilikom valja podsjetiti, iz priloženog transkripta sa 277. zatvorene sjednice Vlade Republike Hrvatske, u kojem su iznesena stajališta da se na oslobođenim područjima vrše ubojstva iz osvete i koristoljublja, kao i na naknadno arbitrarno stajalište tada predsjednika Vrhovnog suda RH Vice Vukojevića, koji je tvrdio da hrvatski vojnik ne može počinuti ratni zločin u obrani svoje zemlje, ukazuje da se u ovom konkretnom predmetu izvršna vlast protivno Ustavnoj trodiobi vlasti, umiješala u Ustavnu neovisnost rada suda i državnog odvjetništva, nametnula kazneno pravne kvalifikacije, što je za posljedicu imalo predmetnu optužnicu nastalu na kršenju Ustava, zakona i međunarodnog prava, jer kazneno pravne kvalifikacije se ne mogu mijenjati niti u slučaju opasnosti za opstanak zemlje, a koja kasnija praksa sudova je to potvrdila kad su vođeni drugi postupci protiv pripadnika Hrvatske vojske pod kaznenim djelima Ratnog zločina.

I PRILOG DOKAZI:

I PRILOG DOKAZI:

-----

3. Prethodno pitanje - (ne)primjene Ženevskih konvencija u predmetnom postupku

3.1 Rješavanja prethodnog pitanja nužno je u ovom postupku i odnosi se da li je predmetno kazneno djelo za koje je osuđenik osuđen pred Županijskim sudom u Zadru broj: K-9/96, a kasnije pred Vrhovnim sudom RH, nastalo na prethodno počinjenom kaznenom djelu nad osuđenikom i prekršenim zakonima, Ustavu i međunarodnom pravu, odnosno da li je sud kako po toj osnovi, tako i po osnovi prirode kaznenog djela imao zakonsku obvezu da se za predmetno kazneno djelo primjene tada važeće odredbe iz Ustava, Osnovnog krivičnog zakona i Ženevskih konvencija, koje prethodno pitanje do sada nije bilo rješavano pred sudovima u RH, a ni pred Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju.

MJERODAVNE ODREDBE

Zakon o kaznenom postupku članak 18.stavak 1. propisuje

„Ako primjena kaznenog zakona zavisi od prethodnog rješenja pravnog pitanja (...) kazneni sud može sam riješiti to pitanje prema odredbama koje važe za dokazivanje u kaznenom postupku. Rješenje tog pravnog pitanja od strane kaznenog suda ima učinak samo za kazneni predmet o kojem taj sud raspravlja.“

- Osuđenik zaštićen Ženevskim konvencijama

3.2 Dakle, osuđenik je nakon demobilizacije od 11. svibnja 1995. godine ponovo mobiliziran u općoj mobilizaciji od 04. kolovoza do 19. kolovoza 1995. godine za potrebe vojno redarstvene akcije „Oluja“, iako je isti vojno nesposobna osoba, koja se kao takva vodi u evidenciji ureda za obranu u Šibeniku.

U PRILOG DOKAZI:

21. Uvjerenje o nesposobnosti za vojnu službu Područnog odsjeka za poslove obrane Šibenik od 11. svibnja 2018.
22. Dopis Glavnog stožera OS RH Hrvatske kopnene vojske o demobilizaciji i općoj mobilizaciji od 06. srpnja 2004. Klasa: 702-01/04-01/96; Ur.broj:3468-1401G3-04-20
23. Izvješće Hrvatske kopnene vojske, Klasa: 702-01/04-01/02, Ur broj:3381-02S1-04-07 o demobilizaciji i općoj mobilizaciji od 30.06.2004.
24. Ratni put III. ZP OSRH Knin po dopisu od 24.09.2001. Klasa: 561-01/01-01/01, Ur. broj: 3381-02S1-01-50

3.3 S obzirom na demobilizaciju od 11. svibnja 1995. godine, valja posebno naglasiti razloge iste, i to da je nad osuđenikom dana 07. srpnja 1995. godine od strane tada Vojnog tužiteljstva u Splitu podnesen prijedlog za poduzimanje istražnih radnji koji je dana 19. listopada 1995. godine zaprimljen pred tada važećim Vojnim sudom u Splitu

U PRILOG DOKAZ:

25. Prijedlog broj: 541/95 od 07.07.1995. upisan pred Vojnim sudom broj: Kir-470/95

3.4 Dakle, nad osuđenikom se nakon demobilizacije ponovo provedi mobilizacija, pored jasnih i vidljivih znakova oboljenja od PTSP-a, utvrđenih kasnije u predmetnom kaznenom postupku od strane psihijatarata i psihologa, te već podnesenog prijedloga za provođenje istrage, pored nesporne činjenice da je osuđenik vojno nesposobna osoba, kojom prilikom je osuđenik ponovo stavljen u prve borbene redove Hrvatske vojske, da bi tokom te i takve mobilizacije sukladno presudi K/96 i presudi MKSJ-a bio angažiran sredinom mjeseca kolovoza 1995. godine u vojnoj borbenoj akciji čišćenja terena, iz koje je proizašlo inkriminirano djelo koje mu se stavilo na teret i za koje je osuđen.

MJERODAVNO PRAVO

- Ustav Republike Hrvatske:

- člankom 17.stavkom 3. garantira:

„Niti u slučaju neposredne opasnosti za opstanak države ne može se ograničiti primjena odredbi Ustava o pravu na život, zabrani mučenja, surovog ili ponižavajućeg postupanja (...)”

- člankom 20. garantira:

„Tko se ogriješi o odredbe Ustava o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, osobno je odgovoran i ne može se opravdati višim nalogom.”

- člankom 47.stavkom 1. garantira :

„Vojna obveza i obrana Republike Hrvatske dužnost je svih za to sposobnih državljana.”

- člankom 134. garantira:

„Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvjete i na način koji su u njima utvrđeni, ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava.”

- Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine (NN – MU- 1/92) u zajedničkom članku 3. stavku 1. obvezuju :

1. S osobama (...) koje su izvan bojnog ustroja ("hors de combat") zbog bolesti (...), ili bilo kojega drugog razloga, u svakoj će se prilici postupati čovječno, bez ikakvoga nepovoljnog razlikovanja utemeljenoga na (...) ili bilo kojem drugom sličnom kriteriju.

U tu su svrhu prema gore navedenim osobama zabranjeni i ostaju zabranjeni, u svako doba i na svakom mjestu, ovi čini:

a) nasilje protiv života i tijela, (...) okrutnog postupanja i mučenja;

(...)

c) povrede osobnog dostojanstva, osobito uvredljivi i ponižavajući postupci;

(...)

-IV. Ženevska konvencija o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. člankom 8. obvezuje:

„Zaštićene osobe ne mogu se ni u kojem slučaju, ni djelomice niti u cijelosti, odreći prava koja im osiguravaju ova Konvencija (...)"

I. Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92) člankom 1. stavkom 2. obvezuje:

„ U slučajevima koji nisu predviđeni ovim protokolom ili drugim međunarodnim sporazumima, građanska lica i borci ostaju pod zaštitom i djelovanjem principa međunarodnog prava, koji proizlaze iz ustanovljenih običaja, iz principa čovječnosti i zahtjeva javne savjesti.”

-II Dopunski protokol uz ženevske konvencije od 12. augusta 1949 godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92) člankom 7. obvezuje:

1. Svi ranjenici, bolesnici i brodolomnici bilo da su sudjelovali u oružnom sukobu ili ne, bit će poštovani i zaštićeni.
2. U svakoj će se prilici s njima postupati humano i pružit će im se, u najvećoj mogućoj mjeri i najkraćem roku medicinska njega i pomoć koju zahtjeva njihovo stanje. Neće se praviti razlika među njima zasnovana na bilo kom drugom kriteriju osim na medicinskom.

- I. Ženevska konvencija za poboljšanje položaja ranjenika i bolesnika u oružanim snagama u ratu od 12. kolovoza 1949. (NN – MU- 1/92) člankom 7. obvezuje :

„Ranjenici i bolesnici, kao i Članovi sanitetskog i vjerskog osoblja, ne mogu se ni u kojem slučaju, ni djelomice niti u cijelosti, odreći prava koja im osiguravaju ova Konvencija i posebni sporazumi spomenuti u prethodnome Članku, ako takvih bude.“

MJERODAVNE ODREDBE

- Osnovni krivični zakon Republike Hrvatske (NN 31/1993)

- člankom 120. stavkom 1. propisuje:

„Tko kršeći pravila međunarodnoga prava za vrijeme rata, oružanoga sukoba (...) naredi da se izvrši napad na (...) pojedine civilne osobe ili osobe onesposobljene za borbu kojega je posljedica (...) teško narušavanje zdravlja ljudi (...) da se civilno stanovništvo (...) muči ili da se nečovječno postupa prema njemu, (...) ili da mu se nanose velike patnje ili ozljede tjelesnoga integriteta ili zdravlja, (...) da se primjenjuju mjere zastrašivanja i terora uzimaju taoci, primjenjuje kolektivno kažnjavanje, protuzakonito odvođenje (...) i druga protuzakonita zatvaranja, će se provodi lišavanje prava na propisno i nepristrano suđenje, (...) ili tko počini neko od navedenih djela, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina ili kaznom zatvora od dvadeset godina.“

- članak 121. propisuje

„ Tko kršeći pravila međunarodnoga prava za vrijeme rata ili oružanoga sukoba naredi da se ranjenici, bolesnici, (...) ubija, muči ili da se prema njima nečovječno postupa (...) ili da im se nanose velike patnje ili ozljede tjelesnoga integriteta ili zdravlja (...) ili tko počini neko od navedenih djela, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina ili kaznom zatvora od dvadeset godina.“

-Zakon o obrani (NN 74/1993) :

-člankom 68. stavkom 2. propisivao je :

Vojnom obvezniku prestaje vojna obveza:

2. ako je ocijenjen nesposobnim za vojnu službu;(..."

-člankom 78. stavkom 2.točkom 4. propisivao je :

Ocjena novačke komisije može biti:

4. nesposoban za vojnu službu."

-Zakonska obveza primjene odredbi Osnovnog krivičnog zakona i Ženevskih konvencija u suđenju za predmetni kazneni postupak

3.5 Glede toga da je osuđenik u svojstvu svoje vojne nesposobnosti zaštićen Ženevskim konvencijama po kojima ga se ne može mobilizirati za oružane sukobe, a koje zaštite se isti ne

može sve i da hoće ili želi odreći prilikom odazivanja na mobilizacijski poziv, da je protiv njega pred Vojnim sudom u Splitu podnesen prijedlog za pokretanje istrage, da je predmetno kazneno djelo proizašlo iz vojne akcije „čišćenja terena“ koje je po presudi K-9/96 obuhvaćalo između ostalog i pronalazak neprijateljskih grupacija, Županijski sud u Zadru nije mogao biti nadležan za provođenje suđenja nad osuđenikom po predmetnom kaznenom postupku za to inkriminirano djelo, a kad se isti proglasio nadležnim, onda je imao zakonsku obvezu to suđenje provoditi po tada važećim odredbama zakona, Ustava i međunarodnog prava, odnosno isto provesti pod isključivim uvjetima da se za predmetno kazneno djelo odredi kazneno pravna kvalifikacija Ratnog zločina.

3.6 Dakle, s obzirom na tri osnove i to da je za osuđenika pred vojnim sudom u Splitu pokrenut kazneni postupak, da je isti u svojstvu vojno nesposobne osobe mobiliziran, te da mu se na teret stavlja inkriminacija proizašla iz osnova oružanog sukoba, a uz nespornu činjenicu da je Vojni sud ugašen tek u dvanaestom mjesecu 1996. godine, po konkretnom kaznenom postupku se ne može govoriti o Županijskom sudu u Zadru kao nadležnom sudu, a već kad je to učinjeno onda je isti sud imao zakonsku obvezu po Ustavu, zakonu i međunarodnom pravu provesti suđenje po pravnoj određenosti kaznenog djela Ratnog zločina u daljnjem kaznenom postupku, a što isti nije napravio, što takav kazneni postupak i osude po presudama Županijskog suda u Zadru K-9/96 od 15. srpnja 1996. i Vrhovnog suda Kž-343/1997-17, od 18. svibnja 1999. godine čine nezakonitim.

MJERODAVNO PRAVO

--Ustav Republike Hrvatske :

-člankom 17.stavkom 3. garantira:

„Niti u slučaju neposredne opasnosti za opstanak države ne može se ograničiti primjena odredbi Ustava o (...) zabrani mučenja, surovog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, o pravnoj određenosti kažnjivih djela i kazni, (...) .“

-člankom 20. garantira:

„Tko se ogriješi o odredbe Ustava o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, osobno je odgovoran i ne može se opravdati višim nalogom.“

-člankom 29. stavkom 1. jamči :

„Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično (...) odluči o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela. (...)“

.člankom 115.stavkom 3. garantira:

„Sudovi sude na temelju Ustava, zakona, međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava. “

- člankom 134. garantira:

„Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvjete i na način koji su u njima utvrđeni, ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava.“

-. Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine (NN – MU- 1/92) u zajedničkom članku 3. stavku 1. obvezuju :

„U slučaju oružanog sukoba (...) koji (...) izbije na području jedne od visokih stranaka ugovornica, svaka stranka sukoba dužna je primjenjivati barem ove odredbe:

1. S osobama koje izravno ne sudjeluju u neprijateljstvima (...), u svakoj će se prilici postupati čovječno, bez ikakvog nepovoljnog razlikovanja utemeljenoga na rasi, boji kože, vjeroispovijedi ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovinskom stanju, ili bilo kojem drugom sličnom kriteriju.

U tu su svrhu prema gore navedenim osobama zabranjeni i ostaju zabranjeni, u svako doba i na svakom mjestu, ovi čini:

a) nasilje protiv života i tijela, osobito sve vrste ubojstava (...)
(...)"

-I. Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92) člankom 75. obvezuje:

„2. Slijedeća djela jesu i ostaju zabranjena u svako doba i na svakom mjestu, bilo da su ih učinili civilni ili vojni predstavnici:

(a) nasilje nad životom, zdravljem ili fizičkim ili mentalnim blagostanjem ljudi, naročito:

(i.) ubistvo;

(b) vrijeđanje ljudskog dostojanstva, naročito ponižavajući i degradirajući postupak (...)

(...)

4. Izricanje bilo kakve presude i izvršenje bilo kakve kazne nad osobom za koju se utvrdi da je kriva za krivično djelo u vezi s oružanim sukobom može se izvršiti samo po presudi koju je izrekao nepristran i redovno ustanovljen sud, koji poštuje opće priznate principe redovnog sudskog postupka

(...)

7. Da bi se izbjegla svaka sumnja u vezi sa gonjenjem osoba optuženih za ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti i suđenje tim osobama primijenit će se slijedeći principi:

(a) osobe koje su optužene za takve zločine bit će podvrgnute gonjenju i suđenju u skladu s primjenljivim propisima međunarodnog prava; i

(b) sve osobe koje ne uživaju povoljniji tretman u skladu sa Konvencijama ili ovim protokolom imat će pravo na tretman koji je predviđen ovim članom, bez obzira na to da li zločini za koje su optužena predstavljaju ili ne predstavljaju teške povrede Konvencija ili ovog protokola.(...)"

-II. Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92) člankom 6. obvezuje:

„1. Ovaj član se primjenjuje na gonjenje i kažnjavanje za krivična djela u vezi s oružanim sukobom.

2. Izricanje bilo kakve presude i izvršenje bilo kakve kazne nad osobom za koju se utvrdi da je kriva za povredu, može se izvršiti samo po presudi koju je izrekao sud koji pruža osnovne garancije o nezavisnosti i nepristranosti. (...)"

MJERODAVNE ODREDBE

Osnovni krivični zakon Republike Hrvatske (NN 31/1993) člankom 120. stavkom 1. propisuje:

„Tko kršeći pravila međunarodnoga prava za vrijeme rata, oružanoga sukoba (...) naredi da se izvrši napad na (...) pojedine civilne osobe ili osobe onesposobljene za borbu kojega je posljedica smrt (...) teško narušavanje zdravlja ljudi(...) da se civilno stanovništvo (...) muči ili da se nečovječno postupa prema njemu, (...) ili da mu se nanose velike patnje ili ozljede tjelesnoga integriteta ili zdravlja, (...) da se primjenjuju mjere zastrašivanja i terora uzimaju taoci, primjenjuje kolektivno kažnjavanje, protuzakonito odvođenje (...) i druga protuzakonita zatvaranja, će se provodi lišavanje prava na propisno i nepristrano suđenje, (...) ili tko počini neko od navedenih djela, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina ili kaznom zatvora od dvadeset godina."

U članku 1. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Kazneni progon i postupak može se voditi i završiti samo prema pravilima i pod uvjetima propisanim zakonom.«.

-Zakon o obrani (NN 74/1993) člankom 39 propisao je :

„Pripadnici oružanih snaga se uvijek i pod svim okolnostima, pri izvođenju borbenih djelovanja, pridržavaju pravila međunarodnog ratnog prava u humanom postupku s neprijateljskim ranjenicima i zarobljenicima, o zaštiti stanovništva, te drugih pravila tog prava, sukladno s Ustavom Republike Hrvatske, zakonom i preuzetim međusobnim obvezama.“

Zakon o sudovima (NN 3/1994) člankom 5. propisivao je :

„Sudovi sude na osnovi Ustava i zakona.

Sudovi sude i na osnovi međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske. Sudovi primjenjuju i druge propise koji su donijeti sukladno Ustavu, međunarodnom ugovoru ili zakonu Republike Hrvatske.“

-Zakon o sudovima (NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23) člankom 5. propisuje :

„Sudovi sude na temelju Ustava, međunarodnih ugovora, zakona i drugih važećih izvora prava.“

-Krivični zakon Republike Hrvatske (NN 32/1993) :

-člankom 1. stavkom 1. propisuje

„Krivično zakonodavstvo Republike Hrvatske sačinjavaju ovaj Zakon, kao i Krivično pravne odredbe u drugim Zakonima Republike Hrvatske.“

-člankom 2. stavkom 2. propisuje:

„Kod primjene odredaba ovoga Zakona i drugih zakona Republike Hrvatske koji sadrže Krivično-pravne odredbe primjenjuju se i odredbe Osnovnog Krivičnog zakona Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 31/93 - pročišćeni tekst).“

- Kazneni zakon (NN 125/11) člankom 1. propisuje:

„Kaznena djela (...) propisuju se samo za ona ponašanja kojima se tako povređuju ili ugrožavaju osobne slobode i prava čovjeka te druga prava i društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom Republike Hrvatske i međunarodnim pravom (...).“

3.7 Stoga je rješavanje prethodnog pitanja osnovano, jer je rješavanje tog pitanja suštinski ukorijenjena u međunarodnom pravu, a govorimo o Ženevskim konvencijama, koje u pravnom zakonodavstvu Republike Hrvatske pripadaju grupaciji međunarodnih ugovora, koji su po pravnoj snazi iznad nacionalnih zakona, a koji obuhvaćaju i osuđenika u smislu njegove zaštite prava i postupaka po osnovi tih i takvih međunarodnih ugovora, te je ovom prilikom to pitanje bitno u odnosu na provedeni kazneni postupak u predmetu K-9/96, potvrđen pred Vrhovnim sudom RH te kasnije i pred MKSJ-om, po kojem bi se rješavanju trebalo utvrditi da li su postupanja mobilizacije osuđenika a kasnije i suđenja za kazneno djelo proizašle iz te mobilizacije bila utemeljena po Ženevskim konvencijama

3.8 Također, za naglasiti je kako je i navedeno u ovom zahtjevu, kao i prema onom što će se nastavno navesti, razvidno je da su se prema osuđeniku provodili okrutni, nečovječni i ponižavajući postupci, i to od strane službenih osoba koje su u obnašanju službene dužnosti trebale provoditi postupke po zakonima, Ustavu i međunarodnom pravu, s naznakom na ozbiljne i namjerne propuste iz zloupotreba kojim je osuđeniku oduzeo pravo na pravično, zakonito suđenje, te utvrđivanja njegovih prava i obveza, ali i prava i obveza službenih tijela u takvom kaznenom postupku.

4. Nezakoniti dokazi u predmetnom kaznenom postupku

4.1 Kako je već prije naveden kontekst samog suđenja pred Županijskom sudu u Zadru broj: K-9/96, valja naglasiti da su na tom suđenju bili nazočni Europski promatrači, što za predmetni kazneni postupak uz ostalo već navedeno daje dodatnu težinu, što više jer između ostalog osuđenika nitko nikada nije pitao ili postavljao pitanja o nekakvoj inkriminaciji na „čišćenju terena“ pogotovo jer isti nije bio nihi uhićen za to kazneno djelo, a nihi je protiv njega bila pokrenuta ikakva istraga.

4.2 Također, ovom prilikom valja istaknuti da je osuđenik nakon osuđujuće osude za predmetno kazneno djelo, a prije donošenja pisanog opravka nepravomoćne presude, podnio 1996. godine kaznenu prijavu protiv tada predsjednika sudskog vijeća suca Milan Petričić, koju je zaprimilo Općinsko državno odvjetništvo u Zadru, koju isto nije riješilo već je nad predmetnoj kaznenoj prijavi nastupila zastara gonjenja.

U PRILOG DOKAZ:

26. Dopis Općinskog državnog odvjetništva u Zadru broj: KT-847/97 od 19. rujna 1997. traženje spisa povodom kaznene prijave protiv sudca

4.3 Nastavno, nad tijelom žrtve Đurad Čanak dana 20. prosinca 1995. godine provedena je ekshumaciju tijela na mjesnom groblju u Gračacu, koja ekshumacija nije dala kooperativne učinke o otkrivanju materijalno-pravnih forenzičkih dokaza koji bi ukazali od čega je žrtva nastradala, kao ni točno vrijeme stradanja iste, te se tom prilikom arbitrarno navodi da je tijelo staro „četiri mjeseca i nešto“.

U PRILOG DOKAZ:

27. Zapisnik o ekshumaciji broj: Kio 266/95 od 20. 12. 1995.

4.4 Dana 11. lipnja 1996. godine pred sudom svjedoče sinovi žrtve, koji u svom iskazu između ostalog navode da su svog oca navodno pronašli na dan prolaska „Vlaka slobode“ 26. kolovoza 1995. godine, te da su istog premjestili i zakopali na drugom mjestu, te da su 09. rujna 1995. godine pozvali policiju koja je izvršila humanu asanaciju, te da je jedan od sinova tom prilikom pronašao, pokupio i predao čahure policajcu, za koje je naveo u svjedočenju da ih je pronašao u blizini mjesta gdje su pronašli tijelo svog oca.

U PRILOG DOKAZ:

28. Zapisnik svjedočenja Milan i Petar Čanak od 11.06.1996.

4.5 Prilikom očevida i rekonstrukcije, Miljenko Hrستیć koji je tada teretio suđenika za smrt Čanka, tvrdi da mjesto navodnog stradanja žrtve u koju je navodno pucao osuđenik nije mjesto koje pokazuju sinovi Čanka, dok to mjesto ne prepoznaje i sam osuđenik, kojem je prepoznatljivo drugo mjesto susreta sa osobom koja je na odjeći imala oznaku „milicije SAO Krajine“, te tada Miljenko Hrستیć pokazuje poziciju navodne inkriminacije koja je udaljena nekoliko desetaka metara od pozicije tijela na kojoj su po navodima sinova zatekli svog oca.

U PRILOG DOKAZI:

29. Zapisnik o očevidu od 20.06.1996.

30. Fotodokumentacija uviđaja od 20.06.1996.

4.6 Za istaknuti je da je tadašnji predsjednik sudskog vijeća odbio prijedlog kako suoptuženika, tako i njihovih branitelja da se sprovede potraga eventualnih zrna koja bi se po opisu oboje suoptuženika trebala nalaziti u zemlji, navodeći da ista ekipa za očevid nije opremljena takvom tehnikom, odnosno da nema ni „lopatu“.

MJERODAVNO PRAVO

-Ustav Republike Hrvatske člankom 29 garantira:

„(1) Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično (...) odluči (...) o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

(2) U slučaju sumnje ili optužbe zbog kažnjivog djela (...) okrivljenik ili optuženik ima pravo: – da u najkraćem roku bude obaviješten potanko (...) o naravi i razlozima optužbe koja se diže protiv njega i o dokazima koji ga terete, (...)”

4.7 Svjedočenjem vještaka patologa Josip Dujele od 25. lipnja 1996. godine utvrđeno je da je prilikom ekshumacije tijelo žrtve bilo u raspadajućem stanju, prilikom čega nije bilo moguće osim pretpostavki utvrditi da bi se radilo o prostrijelim ranama, kao i da se ne bi moglo utvrditi o snazi i tipu projektila, a niti o vrsti oružja koje bi prouzrokovano takvo ozljeđivanje, te je isti naveo da iz iskustva zna da ne samo automatsko oružje, već i pištoljski projektili mogu provocirati prostrijele tijela, a ne samo ustrijele.

U PRILOG DOKAZ:

31. Zapisnik sa svjedočenja vještaka od 25.06.1996.

4.8 Dakle, vještak patolog je pretpostavio da bi rane na tijelu žrtve mogle biti iz vatrenog oružja, što isti nije mogao potvrditi, iako tu teoriju ne podupire ni jedan forenzički dokaz, što više što se nije moglo utvrditi od koje vrste projektila je ista žrtva nastradala, te je isključio da bi te ozljede mogle nastati da je žrtva ležala prsima na tlu, iako takvu situaciju nitko nije navodio, već se navodilo da bi tijelo ležalo leđima na tlu, te je svakako za navesti da isti vještak nekoliko godina kasnije pred sad Županijskim sudom u Šibeniku, u ponovljenom postupku za višestruka ubojstva u Varivodama i Gošićima naveo da za ta tijela koja su stara tek 24 sata ne može odrediti od koje vrste vatrenog oružja su nastale prostrijelne ili zastrijelne rane na tijelima tih žrtava.

U PRILOG DOKAZ:

32. Zapisnik sa svjedočenja pred ŽSUŠ od 29.10.2001. vještaci : Josip Dujela, Ana Krvavica i Damir Čatipović

MJERODAVNE ODREDBE

-Zakon o kaznenom postupku (ZKP/08) člankom 318. propisuje:

„Ako u mišljenju vještaka ima proturječnosti ili nedostataka ili se pojave osnove sumnje u točnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ili sumnja ne mogu otkloniti ponovnim ispitivanjem vještaka, zatražit će se mišljenje drugog vještaka. ”

4.7 Međutim, nekoliko dana prije svjedočenja prethodno navedenog vještaka, a nakon obavljenog očevida, predsjednik sudskog vijeća u svom uredu prima osuđenika i njegovog branitelja uz prisustvo pravosudnog policajca, te isti traži od osuđenika, tada okrivljenika da preuzme odgovornost za predmetno kazneno djelo, i to radi činjenice da suđenja prate europski promatrači, te da nije dobro da budu dva vojnika optužena jer bi to predstavljalo udruživanje s obzirom na tada ratnu operaciju na Zrmanji.

4.8 Nadalje, predsjednik sudskog vijeća nudi u zamjenu da će osuđeniku dati kaznu ispod zakonskog minimuma, jer se to može, te da će ga pustiti iz pritvora, a da će u suprotnom ako osuđenik ne pristane na tu i takvu odgovornost istom dati dvanaest godina zatvora, što osuđenik ne prihvaća, sve dok mu tada sudac predsjednik vijeća ne kaže da to učini za svoju zemlju, te nakon toga po zapisniku vještaka patologa isti preuzima odgovornost za kazneno djelo i navodi da ne isključuje mogućnost da je jedne prigode ispalio više hitaca u neku osobu, mada ne prepoznaje mjesto na kojem su navodno sinovi Čanka pronašli tijelo.

MJERODAVNO PRAVO

-Ustav Republike Hrvatske člankom 29. garantira:

„1. Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično (...) odluči o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

(...)

3. Osumnjičenik, okrivljenik i optuženik ne smije se siliti da prizna krivnju.

4. Dokazi pribavljeni na nezakonit način ne mogu se uporabiti u sudskom postupku.(...)”

-Konvencije protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (NN-MU 12/1993)

člankom 1. obvezuje:

„U ovoj konvenciji izraz "tortura" označava svaki akt kojim se jednoj osobi namjerno nanosi bol ili teška tjelesna ili duševna patnja da bi se od te osobe ili neke treće osobe dobile obavijesti ili priznanja, ili da bi se ta osoba kaznila za djelo što ga je ona ili neka treća osoba počinila ili za čije je izvršenje osumnjičena, da bi se ta osoba zastrašila ili da bi se na nju izvršio pritisak, ili zbog bilo kojeg drugog razloga utemeljenog na bilo kojem obliku diskriminacije, ako ta bol ili te patnje nanosi službena osoba ili bilo koja druga osoba koja djeluje u službenom svojstvu ili na njezin poticaj ili s njezinim izričitim ili prešutnim pristankom. (...)"

člankom 2. obvezuje:

„(...).

2. Kao opravdanje za torturu ne može se navoditi nikakva iznimna okolnost, bilo da je riječ o ratnom stanju ili opasnosti od rata, unutrašnjoj političkoj nestabilnosti ili bilo kojem drugom vanrednom stanju.

3. Kao opravdanje za torturu ne može se navoditi naredba neke pretpostavljene osobe ili organa vlasti. "

MJERODAVNE ODREDBE

-Zakon o kaznenom postupku (ZKP/08) :

-člankom 6. propisuje:

(1) U postupku uređenom ovim Zakonom, zabranjena je diskriminacija sukladno pripadnosti (...) političkom ili drugom uvjerenju, (...9 socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, (...) obrazovanju, društvenom položaju (...) dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu (...)

(2) Zabranjeno je da se prema okrivljeniku (...) bi se utjecalo na njihovu volju pri davanju iskaza, niti se smije upotrijebiti sila, prijetnja ili druga slična sredstva.

(3) Iskaz pribavljen protivno stavcima 1. i 2. ovoga članka, ne može se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

- člankom 10. propisuje :

„(1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi).

(2) Nezakoniti su dokazi:

1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja,

(...) ”

4.9 Dopisom tada policijske uprave Zadarsko-kninske kojoj se obratio dopisom upravo sud po ovom predmetnom kaznenom postupku je dana 21. 06.1996. godine odgovoreno, da se prigodom humane asanacije tijela Đurada Čanka nije proveo očevid i nisu fiksirali tragovi koje je isti sud naveo u svom dopisu, a koje čahure nisu bile predočene u spis predmeta pred sudom, a niti je o istima vođena rasprava u svojstvu dokaza, a koje čahure je sud arbitrarno pred kraj suđenja uvrstio u spis kao glavni dokaz protiv osuđenika.

U PRILOG DOKAZ:

33. Dopis Policijske uprave Zadarsko-kninske o ne fiksiranim tragovima i ne rađenju uviđaja za Đurad Čanak broj: 511-18-04-24/08-KU-60/95 od 21.06.1996.

4.10 Također, policijski djelatnik koji je vršio humanu asanaciju tijela žrtve Đurada Čanka u mjestu Potkom na području rijeke Zrmanje, a i između ostalog i prilikom očevida i fiksiranja tragova u mjestu Gošić, posebno svjedočeći pred isključivo predsjednikom sudskog vijeća u predmetu K-9/96 u zapisnik iskazuje, da prilikom humane asanacije nad žrtvom Čanak nije imao ovlasti sprovesti kriminalističku obradu, te tako niti pronalaziti i fiksirati tragove, jer da je zaključeno da je žrtva nastradala prilikom vojno redarstvene operacije „Oluja“, prilikom čega osuđenik i njegov branjenik nisu pozvani i nisu prisustvovali tom ispitivanju svjedoka, a koje svjedočenje je sud arbitrarno pred kraj suđenja uvrstio u spis u svojstvu dokaza.

U PRILOG DOKAZ:

34. Svjedočenje Jasminko Herceg pred predsjednikom sudskog vijeća od 28.06.199.

MJERODAVNO PRAVO

-Ustav Republike Hrvatske člankom 29. garantira:

„(1) Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično (...) odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

2) U slučaju sumnje ili optužbe zbog kažnjivog djela osumnjičenik, okrivljenik ili optuženik ima pravo: – da u najkraćem roku bude obaviješten potanko (...) o naravi i razlozima optužbe koja se diže protiv njega i o dokazima koji ga terete,

(...)

- da ispituje ili dade ispitati svjedoke optužbe i da zahtijeva da se osigura nazočnost i ispitivanje svjedoka obrane pod istim uvjetima kao i svjedoka optužbe,

(...)

(3) Dokazi pribavljeni na nezakonit način ne mogu se uporabiti u sudskom postupku.(...)”

MJERODAVNE ODREDBE

-Zakon o kaznenom postupku (ZKP/08) člankom 207. propisuje:

„(1) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, policija ima pravo i dužnost poduzeti potrebne mjere:

1) da se pronađe počinitelj kaznenog djela, da se počinitelj ili sudionik ne sakrije ili ne pobjegne,
2) da se otkriju i osiguraju tragovi kaznenog djela i predmeti koji mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica te

3) da se prikupe sve obavijesti koje bi mogle biti od koristi za uspješno vođenje kaznenog postupka.

(2) O poduzimanju izvida kaznenih djela policija će pravovremeno obavijestiti državnog odvjetnika. Ako državni odvjetnik obavijesti policiju da namjerava prisustvovati pojedinim izvidima ili mjerama, policija će ih provesti na način kojim mu se to omogućuje.

(3) O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene prilikom poduzimanja radnji iz stavka 1. i 2. ovog članka, a mogu biti od interesa za kazneni postupak, policija sastavlja službenu zabilješku.

(4) Na temelju provedenih izvida policija, u skladu s posebnim propisom, sastavlja kaznenu prijavu ili izvješće o provedenim izvidima u kojemu navodi dokaze za koje je saznala. U kaznenu prijavu ili izvješće se ne unosi sadržaj izjava koje su pojedini građani dali u prikupljanju obavijesti. Uz kaznenu prijavu ili izvješće dostavljaju se i predmeti, skice, slike, spisi o poduzetim mjerama i radnjama, službene zabilježbe, izjave i drugi materijal koji može biti koristan za uspješno vođenje postupka.

(5) Ako policija naknadno sazna za nove činjenice, dokaze ili otkrije tragove kaznenog djela, dužna je prikupiti potrebne obavijesti i izvješće o tome pravovremeno dostaviti državnom odvjetniku.

(6) Kad poduzima izvide kaznenih djela policija postupa i prema odredbama posebnog zakona i pravilima donesenima na temelju tog zakona.”

-Zakon o kaznenom postupku (ZKP/08) člankom 10. propisuje :

„(1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi).

(2) Nezakoniti su dokazi:

1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja,

(...) ”

4.11 S obzirom da po materijalno pravnim dokazima nije utvrđeno vrijeme stradanje žrtve po priloženoj presudi Raspravnog vijeća MKSJ-a navodi se u paragrafu 244.

„Prema UNCIVPOL-ovom izvješću o incidentu sastavljenom 6. rujna 1995., Dušan Šuica iz Zrmanje, u općini Gračac, obavijestio je UNCIVPOL da su tijekom "prvih dana napada" hrvatski vojnici iz vatrenog oružja ubili Srbe Vladu Milanovića, starog 50 godina, i Đuru Čanka, starog 62 ili 63 godine”, te se nastavno navodi u paragrafu 246. „Na temelju dokaznog predmeta P1076, Raspravno vijeće konstatira da je Ivica Petrić sredinom kolovoza 1995. u Zrmanji nekoliko puta pucao u Đurada Čanka (...) Na temelju više sličnosti, Raspravno vijeće smatra da se UNCIVPOL-ovo izvješće o incidentu sastavljeno 6. rujna 1995. u vezi s ubojstvom Đure Čanka iz vatrenog oružja odnosi na isti incident” te se ponovo navodi u paragrafu 247: „Dokazi upućuju na to da su početkom kolovoza 1995. osobe koje se navode kao hrvatski vojnici ubile Vladu Milanovića (...)”

4.12 Dakle, Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju je smrt žrtve Đurada Čanka koja je nastupila početkom kolovoza po izjavi jedinog relevantnog svjedoka koji se kao sumještanin žrtve tom prilikom i nalazio na tom području, a isključivo na osnovi dokaza označenim pod brojem P1076 što upravo predstavlja osudu iz presude K-9/96 Županijskog suda u Zadru, svrstao u sredinu mjeseca kolovoza kako bi isto kazneno djelo po osnovi običnog ubojstva iz takve presude, mogao koristiti u daljnjem postupku pred MKSJ i imati pravnu osnovu za pripajanjem tog kaznenog djela u okvir udruženog zločinačkog pothvata.

4.13 Posebno za naglasiti je da po provedeno predmetnom kaznenom postupku za predmetno djelo, ne postoji niti jedan relevantan materijalno pravni dokaz koji bi smještao osuđenika u okvir da bi isti upotrijebio vatreno oružje u pravcu upravo žrtve Đurada Čanka, osim naravno fluidne sintagme koju čine nezakoniti dokazi, koji i kao takvi ne mogu pružiti stvarnu i objektivnu sliku kazneno pravne odgovornosti osuđenika spram stavljene mu žrtve na teret.

4.14 Između ostalog, kako je dosad navedeno nijedan dokaz kojeg je sud naveo u svojim presudama kao osnove za osudu, nije zakonit, a i da jeste, ni jedan takav dokaz ne utvrđuje da bi osuđenik prilikom čišćenja terena sredinom mjeseca kolovoza pucao baš upravo u žrtvu Đurad Čanak, što više što sinovi Čanka svjedočeći na sudu daju lažan iskaz kad tvrde da je njihov otac ubijen s metkom u potiljak, pritom navodeći jedan od njih da je umirovljen „milicajac“ te da se u svojoj profesiji susretao sa ozljedama iz vatrenog oružja, te da ih zna prepoznati, koji lažan iskaz je očito dat po nečijim uputama i to radi nesporne činjenice da je žrtva Dušan Borak u Gošićima upravo usmrćena metkom u potiljak, za koja višestruka ubojstva je osuđenik bio suoptuženik u istom kaznenom postupku.

MJERODAVNE ODREDBE

.Krivični zakon Republike Hrvatske (NN 32/1993) člankom 179. stavkom 1. propisuje :
„Svjedok, vještak, prevoditelj ili tumač koji u postupku pred sudom, u prekršajnom, upravnom postupku ili disciplinskom postupku dade lažni iskaz, kaznit će se zatvorom do tri godine.“

4.15 Nastavno, takav lažan iskaz upravo odbacuje patolog u svom svjedočenju, a što dodatno dokazuje i potvrđuje fotodokumentacija uviđaja prilikom ekshumacije, kojim kontradiktornim i kontaminiranim svjedočenjima braće Čanak se ne može i za ostalo uzeti u obzir i to da prije 26. kolovoza 1995. godine nisu dolazili od straha, iako su mnogi već nakon samog završetka udarnog dijela akcije „Oluja“ masovno hrlili na oslobođena područja, što više što isti tada navode da su čuli da je u početku same „Oluje“ na tom području nastradalo više desetaka mještane i da nisu znali jeli je jedan od njih i njihov otac, kao i da su predmetni sudski postupak već pratili putem medija i ostalog.

U PRILOG DOKAZ:

35. Fotodokumentacija uviđaja od 20.12.1995.

4.16 Dakako, treba uzeti i u obzir da su sami svjedoci braća Čanak izjavili, da su te prigode premjestili tijelo i zakopali ga u zemlju (iako bi Milan Čanak kao bivši djelatnik „milicije“ znao i trebao znati da se tijelo ne premješta) te da su 09. rujna 1995. godine pozvali policiju koja je fotografirala i zabilježila humanu asanaciju, kojom prigodom kako izjavljuju da je bilo vidljivo da je prethodno padala kiša, te da su tada pronašli čahure koje su mogle biti nanesene vodom na to mjesto na kojem su ih isti pokupili, koje je po njihovim tvrdnjama blizu mjesta gdje su bili prije nego su ga premjestili i pokopali pronašli tijelo svog oca, koje čahure su tom prilikom dali policajcu Jasminko Herceg, a koje ovaj nije fiksirao i sastavio službenu zabilješku o istima, a niti je prijavio eventualno kazneno djelo.

MJERODAVNE ODREDBE

-Krivični zakon Republike Hrvatske (NN 32/1993) člankom 176. stavkom 2. propisuje

„Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se službena ili odgovorna osoba koja ne prijavi krivično djelo za koje je saznala obavljajući svoju dužnost, ako se za to djelo po zakonu može izreći kazna pet godina zatvora ili teža kazna.“

4.17. S obzirom na navedeno i priloženo i novim dokazima, nesporna je činjenica da je žrtva Đurad Čanak stradao prije dolaska osuđenika sa postrojbom na zadatku „čišćenja terena“, jer dosadašnji dokazi koji se nalaze u spisu ne utvrđuju točno vrijeme stradavanja žrtve, dok novi predloženi dokazi ukazuju da je isti nastradao početkom kolovoza, dok i sami nezakoniti dokazi u spisu ne mogu potvrditi da bi osuđenik izvršio inkriminirani događaj upravo prema navedenoj žrtvi Đurad Čanak, uz nespornu činjenicu da je navodni pištolj kako je to utvrđeno u samom postupku oduzet od druge osobe.

4.16 Svakako treba uzeti u obzir i samu prirodu akcije „čišćenja terena“ koju je MKSJ u svojim presudama drugačije pravno okarakterizirao, o čemu će se posebno obrazlagati, ako se uzme svjedočenje svjedoka u predmetu K-9/96 časnika Hrvatske vojske Stipe Gojevića od 25. lipnja 1996. godine koji navodi da te prigode na zadatku „čišćenja terena“ nisu postojale jasne zapovjedi što se smije a što ne smije, dok sam sud nikad nije zatražio službeno očitovanje od Ministarstva obrane o provedenoj vojnoj akciji.

4.17 Dakle, rezimirajući sve navedeno u svezi predmetnog kaznenog djela, sagledavajući isto i u kontekstu zajedničkog suđenja za Varivode i Gošiće, razvidno je da je osuđenik diskriminiran prilikom utvrđivanja činjenica za predmetno kazneno djelo, jer je istom na okrutan i nečovječan način u ponižavajućem postupku oduzeto osnovno pravo koje mu pružaju zakoni, Ustav i međunarodno pravo, a sve u cilju prekrivanja osnovnih činjenica kako se ne bi došlo u situaciju, koja se napose kasnije i dogodila kroz suđenje pred MKSJ-om.

4.18 Stoga, sasvim jasno iz svega navedenog, priloženog kako u vidu i novih i starih dokaza, tako i u vidu Mjerodavnih prava i odredbi, da su se na tom i takvom suđenju prilikom utvrđivanja inkriminacije kaznenog djela, koristile nedopuštene i nezakonite metode, koje su utjecale na odluku koja je utemeljena isključivo na fluidnoj sintagmi nezakonitih dokaza, koji i kao takvi ne mogu biti temelj osude, a niti takva osuda po osnovi provedenog kaznenog postupka ne može biti utemeljena po Ustavu, zakonu i međunarodnom pravu.

MJERODAVNO PRAVO

-Ustav Republike Hrvatske

člankom 17. stavkom 3. garantira:

„Niti u slučaju neposredne opasnosti za opstanak države ne može se ograničiti primjena odredbi Ustava o (...) zabrani (...) surovog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, o pravnoj određenosti kažnjivih djela i kazni (...)“

-1. Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92) člankom 75. obvezuje:

„4. Izricanje bilo kakve presude i izvršenje bilo kakve kazne nad osobom za koju se utvrdi da je kriva za krivično djelo u vezi s oružanim sukobom može se izvršiti samo po presudi koju je izrekao nepristran i redovno ustanovljen sud, koji poštuje opće priznate principe redovnog sudskog postupka, koji sadrže slijedeće:

(a) postupkom će se osigurati da optuženi bez odlaganja bude obaviješten o detaljima povrede koju je navodno učinio, i osigurati će se optuženom prije i za vrijeme suđenja sva potrebna prava i

sredstva odbrane;

(...)

(g) svako tko je optužen za povredu imaće pravo da ispita, ili da traži da se ispituju svjedoci protiv njega i da osigura prisustvo i ispitivanje svjedoka koji svjedoče u njegovu korist, pod istim uvjetima kao i svjedoci protiv njega;

(...)

7. Da bi se izbjegla svaka sumnja u vezi sa gonjenjem osoba optuženih za ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti i suđenje tim osobama primijenit će se sljedeći principi:

(a) osobe koje su optužene za takve zločine bit će podvrgnute gonjenju i suđenju u skladu s primjenljivim propisima međunarodnog prava; i

(b) sve osobe koje ne uživaju povoljniji tretman u skladu sa Konvencijama ili ovim protokolom imat će pravo na tretman koji je predviđen ovim članom, bez obzira na to da li zločini za koje su optužena predstavljaju ili ne predstavljaju teške povrede Konvencija ili ovog protokola.(...)"

-II. Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92) člankom 6. obvezuje:

„1. Ovaj član se primjenjuje na gonjenje i kažnjavanje za krivična djela u vezi s oružanim sukobom.

2. Izricanje bilo kakve presude i izvršenje bilo kakve kazne nad osobom za koju se utvrdi da je kriva za povredu, može se izvršiti samo po presudi koju je izrekao sud koji pruža osnovne garancije o nezavisnosti i nepristranosti. Naročito:

(a) postupak će osigurati da optuženi bude obavješten bez odlaganja o detaljima povrede koju je navodno učinio i osigurati će optuženom, prije i za vrijeme suđenja, prava i sredstva odbrane;

(b) nitko ne može biti proglašen krivim za povredu izuzev na osnovu lične krivične odgovornosti;

(c) nitko neće biti proglašen krivim za bilo koje krivično djelo zbog bilo koje radnje ili propusta, koji ne predstavljaju krivično djelo prema zakonu (...);

(d) svako tko je optužen za povredu smatrat će se nevinim dok se ne dokaže krivica u skladu sa zakonom;

(...);

(f) nitko neće biti prisiljen da svjedoči protiv sebe ili da prizna krivicu."

MJERODAVNE ODREDBE

-Zakon o kaznenom postupku člankom 10. propisuje :

„(1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi).

(2) Nezakoniti su dokazi:

1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja,

2) koji su pribavljeni povredom Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava obrane, prava na ugled i čast, te prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života, osim u slučaju iz stavka 3. ovog članka,

3) koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni ovim Zakonom,

4) za koje se saznalo iz nezakonitih dokaza.

(3) Ne smatraju se nezakonitima dokazi pribavljeni povredom prava i sloboda iz stavka 2. točke 2. ovog članka u postupku za teške oblike kaznenih djela iz nadležnosti županijskog suda, kod kojih interes kaznenog progona i kažnjavanja počinitelja preteže nad povredom prava.

(4) Sudska odluka ne može se temeljiti isključivo na dokazu iz stavka 3. ovog članka.

-----

6. Predmetno kazneno djelo obuhvaćeno presudama MKSJ-a

6.1 *Raspravno vijeće MKSJ-a u svojoj presudi navodi i opisuje na stranicama 132-134 predmetno kazneno djelo osuđenika, koje kasnije obrazlaže pravnim zaključcima i to upravo navodeći na 134. stranici presude u paragrafu 246. „ (...) Raspravno vijeće će dalje razmotriti taj incident u vezi s točkama 1, 6 i 7 Optužnice u poglavljima 5.3.2 i 5.8.2 (b) dolje u tekstu. ”*

U PRILOG DOKAZI:

36. Presuda Raspravnog vijeća MKSJ broj: IT-06-90-T od 15. travnja 2011. I.. Svezak

37. Presuda Raspravnog vijeća MKSJ broj: IT-06-90-T od 15. travnja 2011. II.. Svezak

6.2 No, prethodno za navesti je da je presudom Raspravnog vijeća MKSJ-a navedeno u paragrafu 90. „Dana 14. kolovoza 1995. Zvonimir Červenko, načelnik Glavnog stožera HV-a, izdao je zapovijed kojom od zapovjednika zbornih područja Bjelovar, Zagreb, Karlovac, Gospić i Split traži da u svojim zonama odgovornosti pripreme i izvedu određene zadaće, među kojima zaštitu državnih granica, razbijanje preostalih grupa neprijatelja i čišćenje terena.“, te je nastavno navedeno u paragrafu: 246: „ Na temelju dokaznog predmeta P1076, (...) Raspravno vijeće konstatira da je Ivica Petrić bio pripadnik 2. satnije 2. bojne 15. domobranske pukovnije i da je toga dana kad je ubio Đurada Čanka sudjelovao u akcijama čišćenja terena na području Zrmanje (...)”

6.3 Nastavno, presudom Raspravnog vijeća MKSJ-a predmetno kazneno djelo navodi se u poglavlju 5.3.2. u paragrafu 1726. „ U poglavlju 4.1. Raspravno vijeće je odlučilo da će dodatno razmotriti sljedeće navode o ubojstvima s obzirom na mjerodavno pravo: (...) - Općina Gračac: Đurad Čanak (...), te isto u poglavljima 5.2.2., 5.3.2., 5.4.2., 5.8.2 i 6.2.7 za predmetno kazneno djelo pravno zaključuje po paragrafima :

1710. (...) *Ti dokazi detaljno su obrađeni u poglavlju 4, kao i na drugim mjestima u ovom poglavlju, (...) Raspravno vijeće konstatira da su pripadnici Hrvatskih oružanih snaga i Specijalne policije protiv Srba iz Krajine počinili više od 40 ubojstava i djela nehumanog i okrutnog postupanja - zločina protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja(...)"*,

1721. „(...) *Raspravno vijeće zaključuje izvan razumne sumnje da je postojao rasprostranjeni i sustavni napad usmjeren na srpsko civilno stanovništvo južnog dijela "*

1722. „*Ocjenjujući element svijesti počinitelja (...) Raspravno vijeće zaključuje izvan razumne sumnje da su počinitelji znali za napad i da su njihova djela bila dio tog napada.*

1728. „*Prilikom ocjenjivanja da li je nastupila smrt žrtava i da li je njihovu smrt prouzročilo djelo ili propust počinitelja (...) Na temelju činjeničnih konstatacija u poglavlju 4.1. Raspravno vijeće zaključuje da su sve gore spomenute žrtve preminule i da su njihovu smrt prouzrokovale radnje počinitelja."*

1729. „*Dok je ocjenjivalo subjektivni element ubojstva (...) Raspravno vijeće zaključuje da su počinitelji djelovali s. namjerom da žrtve liše života ili barem da im hotimice nanesu teške tjelesne ozljede za koje su razumno trebali znati da mogu prouzročiti smrt."*

1731. „Na temelju svega rečenog Raspravno vijeće konstatira da su svi gore spomenuti incidenti ubojstva, kako se za njih tereti u Optužnici, dokazani izvan razumne sumnje.“

1734. „Uzimajući u obzir okolnosti poput nacionalne pripadnosti žrtava, te vremena i mjesta na kojima su djela počinjena, Raspravno vijeće konstatira da su ubojstva bila dio rasprostranjenog i sustavnog napada na civilno stanovništvo.“

1736: Raspravno vijeće stoga konstatira da svi gore navedeni incidenti predstavljaju ubojstvo kao zločin protiv čovječnosti kao i kršenja zakona i običaja ratovanja.

1757. (...) „Prvo, Raspravno vijeće podsjeća na svoje zaključke u poglavlju 5.8.2 da su počinitelji te zločine počinili s namjerom da Srbe iz Krajine diskriminiraju na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi. (...) Raspravno vijeće zaključuje da su pripadnici hrvatskih vojnih snaga i Specijalne policije koji su počinili te zločine to činili s namjerom da prisilno rasele krajinske Srbe koji su bili žrtve i svjedoci tih zločina.“

1850. „(...) Raspravno vijeće zaključuje da su ubojstva bila de facto diskriminatorna. (...)“

1853. „Raspravno vijeće uzelo je nadalje u obzir činjenicu da su ubojstva počinjena u kontekstu šireg diskriminatornog napada na Srbe iz Krajine, kao što se opisuje u poglavlju 5.2.2.“

1854. „Na temelju svega iznesenog gore u tekstu Raspravno vijeće zaključuje da su ubojstva počinjena na diskriminatornoj osnovi“.

1855. I zaključno, Raspravno vijeće konstatira da ubojstva prikazana u poglavlju 5.3.2 (...) predstavljaju progon u smislu zločina protiv čovječnosti.

2307. (...), hrvatske vojne snage i Specijalna policija nastavile su djelovati u Krajini, posebno u smislu akcija čišćenja terena. Nadalje, srpsko civilno stanovništvo Krajine ostalo je na meti tih snaga.(...) .“

2310. „Kako bi donijelo ocjenu kojim je zločinima bila svojstvena namjera i koji su od njih ulazili u okvir cilja udruženog zločinačkog pothvata (...) Vijeće podsjeća na svoje zaključke u vezi sa zločinima počinjenim u Krajini tijekom razdoblja na koje se odnosi Optužnica (vidi poglavlja 4 i 5), (...) Raspravno vijeće konstatira da su kaznena djela deportacije i prisilnog premještanja bila srž udruženog zločinačkog pothvata (...) Raspravno vijeće zbog toga konstatira da je cilj udruženog zločinačkog pothvata predstavljalo i kazneno djelo progona (deportacija i prisilno premještanje).“

6.5 Drugostupanjskom presudom su poništena sva kaznena djela koja su činila Udruženi zločinački pothvat, pa tako i predmetno kazneno djelo po tim osnovama na način da je u istoj navedeno u poglavlju 3. Pripisivanje odgovornosti posredstvom UZP-a, paragrafima::

94. „(...) Raspravno vijeće je također eksplicitno uzelo u obzir svoju konstataciju da je cilj protupravnih topničkih napada na Četiri grada bio prisilni odlazak srpskih civila kada je zaključilo da su hrvatske snage i zločine nevezane za topništvo počinile s istim ciljem.“

96. „(...) Protupravnost tih napada predstavljala je glavnu osnovu za zaključak da su srpski civili bili prisilno raseljeni. Bez zaključka o protupravnosti topničkih napada i raseljavanju kao posljedici tih napada, zaključak Raspravnog vijeća da su počinjena kaznena djela u okviru zajedničkog cilja – deportacija, prisilno premještanje i s tim povezan progon – ne može se održati.(...)”.

97: „(...) za kaznena djela pljačke, bezobzirnog razaranja, ubojstva, nehumanih djela i okrutnog postupanja, i s njima povezane osuđujuće presude za progon, donesene su posredstvom trećeg oblika UZP-a (..) Poništenje zaključka Raspravnog vijeća da je postojao UZP znači da drugi zločini nisu mogli biti prirodna i predvidiva posljedica zajedničkog cilja UZP-a. Stoga se moraju poništiti i osuđujuće presude izrečene žaliteljima za kaznena djela izvan okvira zajedničkog cilja za koja im je odgovornost pripisana posredstvom trećeg oblika UZP-a. (...)”.

U PRILOG DOKAZ:

38. Presuda Žalbenog vijeća MKSJ-a broj: IT-06-90-A od 12. studenog 2012

6.6 Važno je za naglasiti da je pravomoćnom presudom MKSJ-a navedeno i suprotno mišljenja suca Fausta Pocara u jednostavnim i kratkim navodima koje su to osnove na tim suđenjima bile temelj Udruženog zločinački pothvat u paragrafu 19:

„ (...) Zaključci Raspravnog vijeća u vezi s UZP-om temeljili su se na četiri grupe činjeničnih zaključaka koje se međusobno podupiru:

(i) Brijunski sastanak održan 31. srpnja 1995. na kojem su sudionici raspravljali o važnosti toga da srpsko civilno stanovništvo ode s područja Krajine, što je trebalo biti rezultat i komponenta predstojećih napada, kao i o pripremama za operaciju Oluja 2. i 3. kolovoza 1995.;⁴⁴

(ii) topnički napadi na civile i civilne objekte u Četiri grada 4. i 5. kolovoza 1995. koji su imali za posljedicu prisilno raseljavanje i bijeg 20.000 ljudi preko granice u Bosnu i Hercegovinu i Srbiju, što predstavlja deportaciju;⁴⁵

(iii) zločini koje su oružane snage – uključujući hrvatske vojne snage i Specijalnu policiju – počinile protiv srpskog civilnog stanovništva koje je ostalo i njihove imovine tijekom kolovoza i rujna 1995.;⁴⁶ i

(iv) diskriminatorna politika koju je uvelo hrvatsko političko vodstvo protiv srpske manjine i politika u vezi s povratkom hrvatskih prognanika i interno raseljenih osoba kao i diskriminatorni imovinski zakoni.⁴⁷

6.5 Rezimirajući sve prethodno navedeno nesporno je da je predmetno kazneno djelo osuđenika koje je bilo okvalificirano pod člankom 34. stavku 1. KZ/93 iz domaćih presuda, konačnim presudama MKSJ-a je :

-kao prvo, izmijenjen naziv kaznenog djela iz običnog ubojstva u čišćenju terena u ubojstvo kao zločin protiv čovječnosti, odnosno progon kao zločin protiv čovječnosti (prisilno premještanje) u sklopu Udruženog zločinačkog pothvata ,

-kao drugo, izmijenjen opis predmetnog kaznenog djela na način da je predmetno kazneno djelo počinjeno u širem rasprostranjenom i sustavnom diskriminatornom napadu usmjerenom na srpsko civilno stanovništvo južnog dijela Krajine, kao sastavni dio Udruženog zločinačkog pothvata,

-kao treće, kazneno djelo osuđenika je po tim osnovama poništeno i sastavni je dio konačnih presuda Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju

MJERODAVNO PRAVO

-Ustav Republike Hrvatske člankom 134. garantira:

„ Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvjete i na način koji su u njima utvrđeni, ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava.“

-Zakon o primjeni Statuta Međunarodnoga kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnoga ratnog i humanitarnog prava (NN 175/03, 29/04, 55/11, 125/11, dalje Zakon o primjeni statuta Međunarodnoga kaznenog suda) člankom 22. stavkom 2. propisuje:

„ Kada su presudom Međunarodnoga kaznenog suda obuhvaćena samo neka kaznena djela za koja postoji pravomoćna presuda suda u Republici Hrvatskoj, sud Republike Hrvatske izmijenit će presudu glede kazne, primjenjujući na odgovarajući način odredbe Zakona o kaznenom postupku koje se odnose na izmjenu presude prema pravilima o obnovi postupka.“

-Ustavni zakon o suradnji Republike Hrvatske s Međunarodnim kaznenim sudom (NN 32/96) člankom 11. stavkom 2 propisuje:

„Kada su presudom Međunarodnoga kaznenog suda obuhvaćena samo neka kaznena djela za koja postoji pravomoćna presuda suda u Republici Hrvatskoj, sud Republike Hrvatske izmijenit će presudu glede kazne, primjenjujući na odgovarajući način odredbe Zakona o krivičnom postupku koje se odnose na izmjenu presude prema pravilima o ponavljanju postupka.“

MJERODAVNE ODREDBE

-Zakon o kaznenom postupku (ZKP /08):

-člankom 3.stavkom 3. propisuje :

Dvojbu o postojanju činjenica koje tvore obilježja kaznenog djela ili o kojima ovisi primjena kaznenog zakona sud rješava presudom na način koji je povoljniji za okrivljenika.

- Kazneni zakon člankom 3. stavkom 3. propisuje :

„Ako se (...) izmijeni naziv ili opis kaznenog djela, sud će ispitati postoji li pravni kontinuitet tako da činjenično stanje podvede pod biće odgovarajućeg kaznenog djela iz novog zakona pa ako utvrdi da postoji, primijenit će zakon koji je blaži za počinitelja. (...)“

6. Epilog činjenica i dokaza po osnovanosti zahtjeva

MJERODAVNO PRAVO

-Ustav Republike Hrvatske:

-člankom 31. garantira

- „1. Nitko ne može biti kažnjen za djelo koje prije nego je počinjeno nije bilo utvrđeno zakonom ili međunarodnim pravom kao kazneno djelo (...) ”
2. Nikome se ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom.
3. Samo se zakonom, u skladu s Ustavom i međunarodnim ugovorom, mogu propisati slučajevi i razlozi za obnovu postupka iz stavka 2. ovoga članka.
4. Ne zastarijevaju kaznena djela (...) koja ne zastarijevaju prema međunarodnom pravu (...)”

-(Europska) Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10, 13/17, dalje Konvencija)

-Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda člankom 3 jamči:

-člankom 7. stavkom 1. jamči :

„Nitko ne može biti proglašen krivim za kazneno djelo počinjeno činom ili propustom koji, u času počinjenja, po unutarnjem ili po međunarodnom pravu nisu bili predviđeni kao kazneno djelo. (...) ”

-člankom 13. jamči :

„Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.”

I. Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (NN – MU- 1/92) :

- člankom 3. b) obvezuje:

„ primjena Konvencija i ovog protokola prestaje na teritoriji strana u sukobu općim završetkom vojnih operacija, a u slučaju okupiranih teritorija, po prestanku okupacije, izuzev, u oba slučaja, za kategorije lica čije konačno oslobođenje, repatrijacija ili nastanjenje nastupi kasnije. Na ova lica će se i dalje primjenjivati odgovarajuće odredbe Konvencija i ovog protokola sve do njihovog potpunog oslobođenja, repatrijacije, ili nastanjenja.”

- člankom 75. stavkom 4. točkom c) obvezuje:

„nitko ne može biti optužen ili osuđen za krivično djelo za bilo koju radnju ili propust koji ne predstavljaju krivično djelo prema nacionalnom ili međunarodnom zakonu pod koji je on potpadao u momentu učinjenog djela; (...)”

MJERODAVNE ODREDBE

-Zakon o kaznenom postupku (ZKP /08):

-člankom 501. propisuje :

(1) Kazneni postupak završen pravomoćnom presudom može se obnoviti u korist osuđenika bez obzira je li prisutan, ako:

1) se dokaže da je presuda utemeljena na lažnoj ispravi, snimci ili lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tumača,

2) se dokaže da je do presude došlo zbog kaznenog djela državnog odvjetnika, suca, suca porotnika, istražitelja ili druge osobe koja je obavljala dokazne radnje,

3) se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji su sami za sebe ili u svezi s prijašnjim dokazima prikladni da prouzroče oslobođenje osobe koja je bila osuđena ili njezinu osudu po blažem kaznenom zakonu,

4) je osoba za isto djelo više puta osuđena ili ako je više osoba osuđeno zbog istog djela koje je mogla počiniti samo jedna osoba ili neke od njih,

5) se u slučaju osude za produljeno kazneno djelo ili za drugo kazneno djelo koje na temelju zakona obuhvaća više istovrsnih radnji iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji pokazuju da osuđenik nije učinio radnju koja je obuhvaćena djelom iz osude, a postojanje tih činjenica moglo bi bitno utjecati na odmjeravanje kazne.

(2) U slučajevima iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka, mora se pravomoćnom presudom dokazati da su navedene osobe proglašene krivim za ta kaznena djela. Ako se postupak protiv tih osoba ne može provesti zbog toga što su umrle ili što postoje okolnosti koje isključuju kazneni progon, činjenice iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka mogu se utvrditi i drugim dokazima.

-člankom 497. stavkom 2 propisuje :

„ Pravomoćna presuda može se preinačiti glede odluke o kazni u korist osuđenika i u slučajevima i pod uvjetima propisanim posebnim zakonom.“

-člankom 502. stavkom 2. propisuje:

„Kazneni postupak obnovit će se i kada je zahtjev za obnovu podnesen na temelju konačne presude ili (...)“

-Zakon o primjeni Statuta Međunarodnoga kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnoga ratnog i humanitarnog prava (NN 175/03, 29/04, 55/11, 125/11, dalje Zakon o primjeni statuta Međunarodnoga kaznenog suda) člankom 22. stavkom 2. propisuje:

„ Kada su presudom Međunarodnoga kaznenog suda obuhvaćena samo neka kaznena djela za koja postoji pravomoćna presuda suda u Republici Hrvatskoj, sud Republike Hrvatske izmijenit će presudu glede kazne, primjenjujući na odgovarajući način odredbe Zakona o kaznenom postupku koje se odnose na izmjenu presude prema pravilima o obnovi postupka.“

6.1 Za naglasiti je da je presudama MKSJ-a utvrđen međunarodni karakter oružanog sukoba, da je rat završen stipulacijom prilikom potpisivanja Erdutskog sporazuma 12. studenog 1995. godine, da je između zaraćenih strana prije same vojno redarstvene operacije „Oluja“ postignut politički kompromis pod arbitražom Sile zaštitnice Sjedinjenih Američkih država (SAD), na osnovi kojeg je po „Brijunskim transkriptima“ određen postotak o broju Srba koji bi trebali ostati u Republici Hrvatskoj, da su se nakon njihovog odlaska donosile Uredbe o oduzimanju njihove imovine, koje su ukinute pod pritiskom Međunarodne zajednice, da je takvo postupanje trebalo spriječiti aktiviranje plana Z4 prilikom masovnog povratka izbjeglih Srba, koji je prije toga odbijen od strane njihovog političkog vodstva, te da su suđenja pred MKSJ-om trebala zadovoljiti Međunarodnu javnost kad je optužena jedna strana političkog sporazuma (RH) za prisilno premještanje i deportaciju u Udruženom zločinačkom pothvatu, na što ukazuje nepravomoćna presuda MKSJ-a paragraf 1739:

„ Prisilno raseljavanje znači da se ljude preseljava protiv njihove volje ili bez stvarne mogućnosti izbora. ⁸⁴⁴ Strah od nasilja, prinuda, zatočenje, psihološki pritisak i druge takve okolnosti mogu stvoriti atmosferu u kojoj nema drugog izbora doli odlaska, što dakle predstavlja prisilno raseljavanje ljudi. ⁸⁴⁵ Činjenica da je raseljavanje osoba izvršeno u skladu

sa sporazumom političkih ili vojnih vođa ili je provedeno pod pokroviteljstvom MOCK-a ili neke druge neutralne organizacije to raseljavanje ne čini nužno dobrovoljnim. 846"

6.2 Dakle, uzimajući u obzir prethodno navedeno, a s obzirom na iscrpne navode, dokaze, mjerodavno pravo i mjerodavne odredbe predočene u ovom zahtjevu, postavlja se pravno pitanje koje svakako pripada u prethodna pitanja, uz već navedene u zahtjevu, koje može i mora riješiti samo sud u obnovljenom postupku i to jesu li službene osobe u obavljanju službenih dužnosti počinile kaznena djela Ratnog zločina i Zločina protiv čovječnosti, kad su obavljajući svoju dužnost derogirali prava osuđenika, koji je između ostalog bio suoptuženik za višestruka ubojstva u Gošićima, odnosno jesu li te službene osobe mogle i smjele to počinuti u cilju zaštite nacionalne sigurnosti i suvereniteta u uspostavi teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

6.3 Dakako, neizbježna je i jedna od osnova ovog zahtjeva da je osuđenik kažnjen za djelo koje prije počinjenja nije bilo utvrđeno zakonom ili međunarodnim pravom kao kazneno djelo po članku 34. stavki 1. KZ/93, jer je takvo kazneno djelo moglo je biti utvrđeno i određeno jedino po svojstvu kaznenog djela ubojstva kao Ratni zločin, i to na osnovi tada važećih odredbi iz članka 120. i 121. OKZ/93, Ustava i međunarodnih Ženevskih konvencija.

6.3 Također, predmetna osuđujuća presuda je uz navode, dokaze, mjerodavno pravo i mjerodavne odredbe, utemeljena na lažnim ispravama, svjedočenjima, dokazima, optužnici, koji kao takvi ne mogu biti predmet osude, uzmu li se u obzir iznesene nove činjenice i podneseni novi dokazi uz zakonsku činjenicu da je predmetno kazneno djelo obuhvaćeno u konačnim presudama MKSJ-a, koji su sami za sebe ili u svezi s prijašnjim dokazima prikladni da prouzroče oslobodjenje osuđenika koji je bio osuđen.

6.4 Stoga, kako je ovaj zahtjev osnovan po Ustavu, zakonu i međunarodnom pravu predlaže se nadležnom Županijskom sudu u Zadru da se predmetni zahtjev usvoji i donese meritorno rješenje o dozvoljavanju obnove postupka, te da se sukladno tome iz spisa izdvoje nezakoniti dokazi, te da se u konačnici na osnovi novih činjenica, dokaza, mjerodavnog prava i odredbi donese jedino moguća oslobađajuća presuda.

Ivica Petrić

